

Name (English):	Journal of Logistics and Supply Chain Operations
Name (Local):	วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน
Status:	Active (name changed)
Editor-in-Chief:	Asst. Prof. Dr.Natpatsaya Setthachotsombut (ผศ. ดร.ณัทภัทรศญา เศรษฐโชติสมบัติ)
Abbreviation (English):	JLSCO
Abbreviation (Local):	-
pISSN:	3027-7337
eISSN:	3027-7361
Issues/Year:	2
Address:	วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษานครปฐม 111/3-5 หมู่ 2 ต.คลองโยง อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
Website:	https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j
Email:	natpatsaya.se@ssru.ac.th, suntaree.pa@ssru.ac.th, thakorn.th@ssru.ac.th
Publisher (English):	-
Publisher (Local):	วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษานครปฐม
TCI Tier:	1
Top Levels:	Social Sciences
Subject Area:	Social Sciences
Sub-Subject Area:	-
Formerly known as:	Journal of Logistics and Supply Chain College วารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน
Note:	- Formerly known as pISSN: 2408-2740, eISSN: 2651-1622 - Published Issue in This Journal Name Since Vol.10 No.1 (2024)
TCI Tier History:	Tier 1: From 01 Jan 2022 to 31 Dec 2024

จำนวน publication ใน 10 ปีที่ผ่านมา

TCI Thailand

ประวัติความเป็นมา

ภารกิจศูนย์ TCI

ติดต่อศูนย์ TCI

[ระบบ Fast-Track Indexing](#)[ระบบ ThaiJO](#)[Legal](#)[นโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล](#)

Thai Journal Citation Index Centre

© 2023 Thai-Journal Citation Index Centre. All rights reserved. [\(Login\)](#)

About the journal

1. About the journal

Journal of Logistics and Supply Chain Operations (JLSCO) ISSN 3027-7337 (Print) , ISSN 3027-7361 (Online)
 (Original number - Original name: ISSN: 2651-1622, E-ISSN: 2408-2740, Journal of Logistics and Supply Chain College: JLSCC), available at https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j It is a national journal that publishes 2 articles a year. Currently, in the Thai-Journal Citation Index Center (TCI) database in Tier 1 and have impact Factor (IF) value of the Journal of Logistics and Supply Chain Operations (JLSCO). It is a journal of the College of Logistics and Supply Chain by Suan Sunandha Rajabhat University which is a college dedicated to producing graduates with expertise in logistics and supply chain management both at the bachelor's, master's, and doctorate degrees. Therefore, this journal aims to be a source of new knowledge, new methods of research. And a national resource for research and academia in logistics and supply chain, business administration in humanities and social sciences to scholars, researchers, teachers, students, individuals and society.

2. Aims and Scope

Aims of journal

1. To disseminate new knowledge from research and academics. In the science of logistics and supply chain management, business administration in the humanities and social sciences to scholars, researchers, teachers, students, the general public and society.
2. To promote and encourage research Presentation and development of new knowledge, new methods or new systems in the humanities and social sciences. It comprises (1) Logistics and Supply Chain Management and (2) Business Administration.

Scope of articles

The main subject category of social sciences includes; Subject Area and Sub Subject Area as followings.

Main Subject Category: Social Sciences	
Subject Area:	Sub Subject Area:
Business, Management and Accounting	General Business, Management and Accounting
Decision Sciences	Management Science and Operations Research

Economics, Economics and Finance	General Economics, Econometrics and Finance
Social Sciences	Transportation
Social Sciences	General Social Sciences

(Note: Select categories according to Scopus and according to information provided by TCI on September 17, 2021
<https://tci-thailand.org/?p=6759>)

For example, scope of the articles on field of logistics and supply chain management such as

- ° Purchasing and Procurement
- ° Factory and warehouse location selection
- ° Transportation
- ° Inventory management
- ° Warehouse management and storage
- ° Material handling
- ° Parts preparation and service support
- ° Packaging
- ° Customer orders processing
- ° Customer demand forecast
- ° Logistics communication
- ° Customer service
- ° Reverse logistics
- ° Product design and development
- ° Marketing and sales
- ° Financial
- ° Supply Chain Management

For example, scope of the articles on field of business administration such as

- ° Business Administration
- ° Planning
- ° Accounting and Finance
- ° Organization administration
- ° Human Resources Management
- ° Operations Management

° Administration and management of facilities

° Coordination

° Control

° Communication and command

° Implementing business strategies

3. Types of journal articles

There are 4 types of the open-access article following by;

(1) Research Article refers to a written work that systematically presents research results, also bring new knowledges and useful methods.

(2) Academic Article means writing which is an interesting subject as a new body of knowledge.

(3) Review Article refers to an academic work that assesses the latest status of a particular academic subject that has been studied and the literature reviewed. There are analysis and synthesis of knowledge, both in wide and in-depth in modern style. Giving critiques to point out the differences, trends that should be studied and developed, or leading into a research field in the future.

(4) Book Review means the articles that criticize the content, content, values and contributions of a book, article, work or invention, and using appropriate principles and discretion.

4. Publication Frequency

Publishing articles of Journal of Logistics and Supply Chain College prepared in book form, number ISSN 3027-7337 (Print) , ISSN 3027-7361 (Online). Published in book form and published electronically on the website. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j

Scheduled to be published every 6 months, 2 issues a year as follows

Issue 1 January - June

Issue 2 July - December

5. Peer Review

Type of Peer Review

Articles will be submitted to peer reviewers in their respective fields to verify the quality of articles before publication. **The peer reviewers did not know the name of the author and the author did not know the name of the peer reviewers (Double-blind Peer review)**.

Number of Peer reviewers

Use amount of peer reviewers in related fields **at 3 persons per article** to evaluation. At the time the experts have considered and reviewed the articles. The editor will consider that the article should have been published (Accept) or should be returned to the author to edit for consideration again (Major / Minor Revision) or should declare to reject publication (Reject).

**The journal has changed the number of peer reviewers from 2 to 3 people, starting from 21 Jan 2022 for articles Vol.8 No.2 Jul. - Dec 2022. **

Journal Information

Approved by TCI during 2022 - 2024

[Indexed in TCI](#)

Editor : Asst. Prof.Dr. Natpatsaya Setthachotsombut

Language

[English](#)

[ภาษาไทย](#)

For Authors

[-Article Writing Format](#)

[-References & Examples](#)

[-Recommend & Examples of Manuscript](#)

[-JLSCO Research Template\(Eng\)](#)

Information

-Copyright notice

-Notification of the activation of the DOI-suffix number of the Journal of Logistics and Supply Chain Operations (JLSCO)

-The journal has changed the format for printing articles by starting from Vol.6 No.2 Jul.-Dec. 2020

-The journal has changed the number of peer reviewers from 2 to 3 people, starting from 21 Jan 2022 for articles Vol.8 No.2 Jul. - Dec 2022.

Download

-Recommend & Examples of Manuscript

-JLSCO Research Template(Eng)

Visitors

Counter installed: January 11, 2018

ติดตามเพจ

วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

16 ชั่วโมงที่แล้ว

วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ขอ
อนุโมทนาบุญและขอขอบพระคุณทุกท่านที่
ร่วมทำบุญพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
ประจำปี 2567 ณ วัดสุทธิวาสวรรค
จ.สมุทรสาคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ขออนุโมทนาบุญและขอขอบพระคุณทุกท่านที่ร่วมทำบุญ
โดยเสด็จพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน เป็นจำนวนเงิน
๑,๔๔๓,๒๕๐.๕๐ - บาท
เพื่อทอดถวายพระสงฆ์จำพรรษาณวัดสุทธิวาสวรรค

https://www.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j

Journal of

ISSN 3027-7337 (Print)

E-ISSN 3027-7361 (Online)

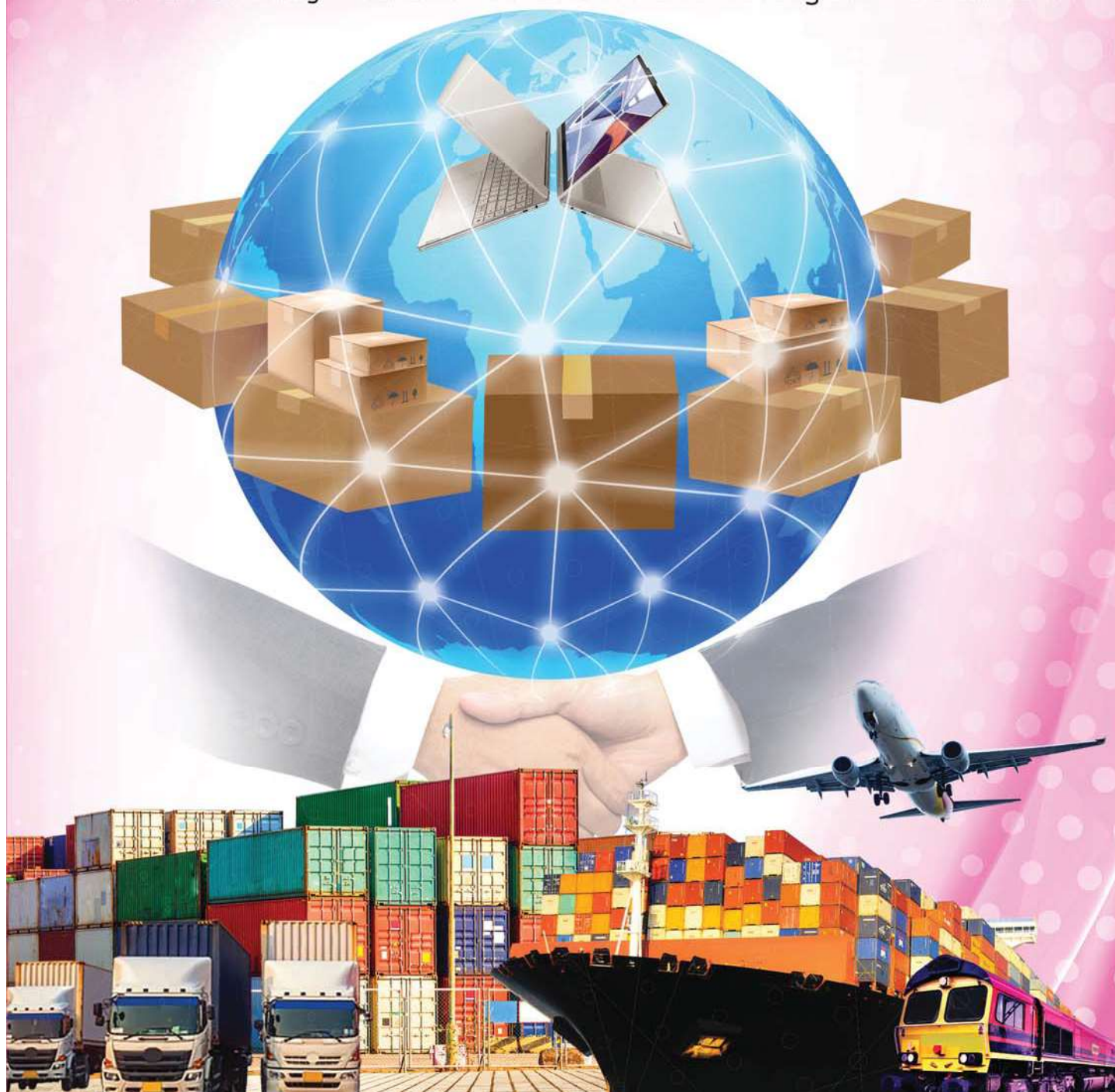

Approved by TCI during 2022-2024

Logistics and Supply Chain Operations

วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน

Vol. 10 No. 2 July - December 2024 ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2567

วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน

Journal of Logistics and Supply Chain Operations (JLSCO)

ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2567 Vol. 10 No. 2 July – December 2024

เจ้าของวารสาร

วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่จากการวิจัยและทางวิชาการในศาสตร์ด้านการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนและด้านบริหารธุรกิจ ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ แก่นักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์ นักศึกษา บุคคลทั่วไปและสังคม
2. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการวิจัย การนำเสนอและการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ วิธีการใหม่หรือระบบใหม่ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เน้นด้านการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน และการบริหารธุรกิจ

หมวดหมู่หัวเรื่องหลักทางสังคมศาสตร์ (Social Sciences) ของบทความที่รับตีพิมพ์ ดังนี้

หมวดหมู่หลัก: สังคมศาสตร์ (Main Subject Category: Social Sciences)	
สาขาวิชา (Subject Area)	หัวข้อย่อย (Sub Subject Area)
ธุรกิจ, การจัดการ และการบัญชี (Business, Management and Accounting)	ธุรกิจทั่วไป, การจัดการและการบัญชี (General Business, Management and Accounting)
วิทยาศาสตร์การตัดสินใจ (Decision Sciences)	วิทยาการจัดการ และการวิจัยการดำเนินงาน (Management Science and Operations Research)
เศรษฐศาสตร์, เศรษฐศาสตร์และการเงิน (Economics, Economics and Finance)	เศรษฐศาสตร์ทั่วไป, เศรษฐมิติและการเงิน (General Economics, Econometrics and Finance)
สังคมศาสตร์ (Social Sciences)	การขนส่ง (Transportation)
สังคมศาสตร์ (Social Sciences)	สังคมศาสตร์ทั่วไป (General Social Sciences)

ประเภทบทความที่รับ

บทความที่เป็รรับมี 4 ประเภท ได้แก่ บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทความปริทรรศน์ (Review Article) และบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

กำหนดเผยแพร่

กำหนดออกเผยแพร่งาน 6 เดือน ปีละ 2 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เดือนมิถุนายน
- ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – เดือนธันวาคม

การเผยแพร่

วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จัดทำเป็นรูปเล่ม หมายเลข ISSN 3027-7337 (Print), E-ISSN 3027-7361 (Online) เผยแพร่เป็นรูปเล่มและเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนเว็บไซต์ https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j และจัดส่งให้กับหอสมุดแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (สกอ.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) และห้องสมุดสถาบันการศึกษาทั่วไป

สำนักงานกองบรรณาธิการ

วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาเขตนครปฐม

เลขที่ 111/3-5 หมู่ที่ 2 ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 034-964917

E-mail: thakorn.th@ssru.ac.th Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j

รายละเอียดเพิ่มเติม: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j/about1

คณะผู้จัดทำ

วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน Logistics and Supply Chain Operations: JLSCO)

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ฤๅเดช	เกติวิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.ชุตินาฏ	ศรีวิบูลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์	เจริญวงศ์ศักดิ์	นักวิชาการอาวุโส มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด
ศาสตราจารย์ ดร.ภูมิฐาน	รังकुณวัฒน์	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา	เมฆขำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา	น้อยจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต	ผ่องนิรันดร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจตน์สฤษดิ์	อังศุกาญจนกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสัน	โสมนัตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรรัตน์	โหดระไวศยะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา	วรรัตน์ไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร์	อารีรัชกุลกานต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ดร.พุทธิวัฒน์	ไวยวุฒิธนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภัทรศญา	เศรษฐโชติสมบัติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
----------------------------------	-----------------	-----------------------------

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์	เทพพิทักษ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร.เตือนใจ	สมบุญวิวัฒน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุตาพร	กฤษณบุต	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.สถาพร	อมรสวัสดิ์วัฒนา	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน	ยุระรัช	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา	หล่อตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา	วัฒนกาญจนะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิษฐ์	รัตนโอฬาร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา	เสื่อเอี่ยม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
นางสาวอากาศโท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐานันท์ บัวภิบาล	รุ่งสุวรรณโพธิ์	โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงสมร	บุญผดุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงศ์	ปราชญ์พิพัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะโน	สิทธิรงค์ชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลภััสสรณ์		มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Associate Professor Dr. Nik	Ramli Bin Nik Abdul Rashid	University Teknologi MARA (UiTM) Cawangan Kedah
Associate Professor Dr. Mohd	Rizaimy Shaharudin	Universitiy Teknologi MARA (UiTM) Cawangan Kedah

ผู้ช่วยบรรณาธิการและประสานงานวารสาร

นางสาวสุนทร	พัชรประทีป	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
นายฐกร	ธรรมประทีป	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ได้รับการตรวจสอบทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกตรงตามสาขาจำนวน 3 ท่าน และเนื้อหาบทความในวารสารเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน การนำเนื้อหาหรือส่วนใดของบทความในวารสารนี้ไปเผยแพร่สามารถทำได้ โดยให้ระบุแหล่งอ้างอิงจากวารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน

รายละเอียดเพิ่มเติม: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j/about2

สารจากบรรณาธิการ

วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน (Journal of Logistics and Supply Chain Operations: JLSCO) ISSN3027-7337 (Print) E-ISSN 3027-7361 (Online) ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2567 อยู่ใน TCI กลุ่มที่ 1 วารสารได้รับรวบรวมบทความที่มีคุณภาพผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ก่อนที่จะเผยแพร่ความรู้จากการทำวิจัยและผลงานทางวิชาการด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชน และด้านบริหารธุรกิจ วารสารเปิดรับบทความผ่านเว็บไซต์ระบบ Thaijo

สามารถส่งบทความได้ที่ https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j

บทความด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ที่ส่งมาตีพิมพ์ในวารสาร ส่วนใหญ่เป็นบทความวิจัยจากนักวิจัยภายนอก นักวิชาการ นักศึกษาระดับปริญญาเอก และนักศึกษาระดับปริญญาโท ทั้งนี้ ทางวารสารมีความยินดีหากผู้เขียน จะส่งบทความวิชาการทางด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ที่เขียนให้ความรู้ หรือเขียนทบทวนวรรณกรรมและสังเคราะห์องค์ความรู้อย่างกว้างขวาง ซึ่งจะมีคุณค่าและมีประโยชน์อย่างมากต่อผู้อ่านในการนำไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการต่อไป สำหรับบทความในฉบับนี้ ประกอบด้วยเรื่องที่น่าสนใจ ได้แก่ 1) การคัดเลือกดิจิทัลแพลตฟอร์มที่เหมาะสมสำหรับการตลาดขายตรงของเกษตรกรผู้ปลูกชมพูทับทิมจันทร์ ด้วยวิธีการบวกรถลาดชันเชิงวิเคราะห์แบบพีชชี 2) การพัฒนาต้นแบบหีบห่อบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนข้าวบ้านเชียงกรมในรูปแบบของฝากของที่ระลึกที่มีอัตลักษณ์ประจำถิ่น 3) การปรับตัวของผู้ประกอบการขนส่งสินค้าทางถนนเพื่อเพิ่มผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกของประเทศไทย 4) ผลกระทบของภาพลักษณ์ตราสินค้า การแสดงออกถึงตัวตนผ่านตราสินค้าและความผูกพันเชิงลึกในตราสินค้าต่อความตั้งใจซื้อด้วยบทบาทตัวแปรส่งผ่านของความรักในตราสินค้า 5) บุคลากรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ในประเทศไทย 6) การพัฒนาแบบจำลองเชิงสาเหตุความรุนแรงของอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์: พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 7) การจัดการโซ่อุปทานของผักปลอดภัยด้วยตัวแบบ SCOR: กรณีศึกษากลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 8) ความสามารถด้านโลจิสติกส์ ความร่วมมือและความคล่องตัวซัพพลายเชนที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริการของธุรกิจพาเลทให้เช่าในประเทศไทย 9) การวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือเชิงกลยุทธ์ “สวท-แรงกดดันทั้ง 5-ตารางกลยุทธ์ การเติบโต-โซ่คุณค่า” เพื่อออกแบบและพัฒนาแบบจำลองธุรกิจ สำหรับกลุ่มวิสาหกิจพัฒนาอาชีพสตรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และ 10) การเปรียบเทียบแบบจำลองพยากรณ์ความต้องการในธุรกิจค้าปลีกผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

จึงขอเชิญชวนนักวิจัย นักวิชาการ บุคคลภายนอกและนักศึกษา ร่วมส่งบทความมาตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภัทรศญา เศรษฐโชติสมบัติ

บรรณาธิการวารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

CONTENTS

สารบัญ

วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน
Journal of Logistics and Supply Chain Operations (JLSCO)

สารจากบรรณาธิการ.....3	บทความวิจัย
บทความวิจัย	การพัฒนาแบบจำลองเชิงสาเหตุความรุนแรงของอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์: พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก.....91 สมฤดี กลิ่นหอม ไพโรจน์ ไร้ธนชกุล
การคัดเลือกดิจิทัลแพลตฟอร์มที่เหมาะสมสำหรับการตลาดขายตรงของเกษตรกรผู้ปลูกชมพู่ทับทิมจันทร์ด้วยวิธีการบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์แบบฟัชชี.....5 ณัฐพัชร์ อารีรัชกุลกานต์ สมหญิง งามพรประเสริฐ	การจัดการโซ่อุปทานของผักปลอดภัยด้วยตัวแบบ SCOR: กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์..... 105 ปณทริกา สุนธสิงห์
การพัฒนาต้นแบบหีบห่อบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนข้าวบ้านเชียงกรม ในรูปแบบของฉากของที่ระลึกที่มีอัตลักษณ์ประจำถิ่น22 ภัทรวีย์ อยู่วัฒนะ หทัยพันธ์ สุนทรพิพิธ ปรรณวัฒน์ ชูวิเชียร พาโชค เลิศอัศวภัทร ศิริกัญญา ศิริญานันท์	ความสามารถด้านโลจิสติกส์ ความร่วมมือและความคล่องตัวซัพพลายเชนที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริการของธุรกิจพาเลทให้เข้าในประเทศไทย 122 ภคพร ผงทอง ปรีชา วรรัตน์ไชย
Adaptation of Road Goods Transportation Entrepreneurs to Enhance Firm's Performance in the Eastern Economic Corridor (EEC) Areas of Thailand38 Piyamas Klakhaeng	การวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือเชิงกลยุทธ์ “สวอท-แรงกดดันทั้ง 5-ตารางกลยุทธ์ การเติบโต-ใช้คุณค่า” เพื่อออกแบบและพัฒนาแบบจำลองธุรกิจสำหรับกลุ่มวิสาหกิจพัฒนาอาชีพสตรีอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 140 เศรษฐภูมิ เกาชาวี
ผลกระทบของภาพลักษณ์ตราสินค้า การแสดงออกถึงตัวตนผ่านตราสินค้าและความผูกพันเชิงลึกในตราสินค้าต่อความตั้งใจซื้อด้วยบทบาทตัวแปรส่งผ่านของความรักในตราสินค้า56 คำหนัก มะโหลฐาน ธงชัย ศรีวรรณะ ชลลดา สัจจานิตย์ อธิรัตน์ วรพิเชฐ	การเปรียบเทียบแบบจำลองพยากรณ์ความต้องการในธุรกิจค้าปลีกผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย..... 158 ธนพนธ์ สาริกา อนิรุทธ์ ชันธสะอาด ผรณกษม อินทรทัต
บุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ในประเทศไทย.....72 แรกขวัญ สระวาสี อนงค์ ไต้วัลย์	

วิธีอ้างอิงบทความนี้: ปุณทริกา สุคนธสิงห์. (2567). การจัดการโซ่อุปทานของผักปลอดภัยด้วยตัวแบบ SCOR: กรณีศึกษากลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน, 10(2), 105-121.
https://doi.org/10.53848/jlSCO.v10i2.268498

Received :	May	11, 2023
Revised :	July	12, 2023
Accepted :	August	24, 2024

การจัดการโซ่อุปทานของผักปลอดภัยด้วยตัวแบบ SCOR: กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ปุณทริกา สุคนธสิงห์*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์โซ่อุปทานผักปลอดภัยของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยตัวแบบ SCOR และ 2) ศึกษาปัญหาในโซ่อุปทานการผลิตผักปลอดภัยของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย คือ เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัย (GAP) ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 36 ราย เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา แสดงผลประกอบคำอธิบาย ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบโซ่อุปทานผักปลอดภัยของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ระดับต้นน้ำ ด้านการวางแผน มีการวางแผนการผลิต แผนขนส่ง และแผนรับคืน ด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต ใช้การจัดหาแบบกระจายอำนาจที่จัดซื้อผ่านคนกลาง ระดับกลางน้ำ ด้านการผลิต กลุ่มเกษตรกรที่มีบริษัทคู่ค้า ใช้รูปแบบการผลิตแบบผลิตตามคำสั่งซื้อ กลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีบริษัทคู่ค้า ใช้รูปแบบการผลิตเพื่อจัดเก็บรอจำหน่าย ด้านการส่งมอบ กลุ่มเกษตรกรที่มีบริษัทคู่ค้า มีการกำหนดวันส่งมอบล่วงหน้า กำหนดระยะเวลาการรอคอยหลังคำสั่งซื้อ ปริมาณส่งมอบต่อเที่ยว ตารางส่งมอบ เส้นทางและพาหนะขนส่ง ระยะเวลาขนส่งต่อเที่ยว ซึ่งกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีบริษัทคู่ค้าไม่ได้ดำเนินการ ระดับปลายน้ำ พบว่า จุดหมายปลายทางของผักปลอดภัย มี 4 แห่ง ได้แก่ ตลาดในชุมชนท้องถิ่น ตลาดค้าส่งในอำเภอ ตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ระดับประเทศ และบริษัทคู่ค้าเพื่อจำหน่ายต่อให้ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้านการส่งคืน เฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่มีบริษัทคู่ค้ามีการบันทึกข้อมูลการรับคืน และด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มเกษตรกรมีการจัดเตรียมทรัพยากรและข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในกระบวนการวางแผน 2) ปัญหาในโซ่อุปทานที่สำคัญคือกระบวนการส่งคืน โดยพบว่า กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถตรวจสอบย้อนกลับเพื่อหาผู้ผลิตในระดับบุคคล แก้ไขโดยการพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับด้วยเทคโนโลยี QR Code ภายใต้งานวิจัย

คำสำคัญ: การจัดการโซ่อุปทาน ตัวแบบSCOR ผักปลอดภัย ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

*ผู้รับผิดชอบงานหลัก

อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อีเมล: puntarika.suk@pcru.ac.th

Supply Chain Management of Safe Vegetable with SCOR Model: A Case Study of a Large Farm Group Lom Sak District, Phetchabun Province

Puntarika Sukonthasing*

Abstract

This research aimed to 1) analyze the safe vegetable supply chain of large agricultural groups in Lom Sak District, Phetchabun Province, using the SCOR model 2) study the problems in the supply chain of safe vegetable production of these groups. The research methodology employed was qualitative, and the study involved 36 key informants who were farmers from large agricultural groups certified for Good Agricultural Practices (GAP) in Lom Sak District, Phetchabun Province. The research instrument used was structured interviews, in-depth interviews, focus group discussions, and non-participatory observations. The collected data were analyzed descriptively, and annotations were provided with rational explanations. The study revealed that; 1) The safe vegetable supply chain model of the large agricultural groups in Lom Sak District, Phetchabun Province. At the upstream level, in terms of planning, there is a production plan, a transportation plan, and a return plan. The procurement of inputs (source) is decentralized and carried out through intermediaries. At the mid-stream level, agricultural groups with trading partners use a make-to-order production model, while those without trading partners adopt a make-to-stock production approach. In terms of delivery, the agricultural groups collaborate with a partner company, and the delivery date is predetermined. Various factors such as waiting period after the order, delivery quantity per trip, delivery schedule, routes, and transportation vehicles are considered. However, agricultural groups without trading partners do not operate in this area. At the downstream level, the agricultural groups have four destinations, including local community markets, the wholesale market in the district, large national wholesale markets, and partner companies for domestic and international resale. Regarding product returns, only agricultural groups with business partners maintain records of return information. In terms of operational support (enable), the agricultural groups have allocated resources and information to support operations during the planning process. 2) The study identified problems in the supply chain, particularly in the return process. It was found that farmers' groups faced difficulties in tracing back to individual producers. To address this issue, the research proposed the development of a traceability system using QR Code technology.

Keywords: Supply chain management, SCOR model, Safety vegetable, Upstream-Midstream-Downstream

Type of Article: Research Article

* Corresponding author

Lecturer of Business Administration Program, Phetchabun Rajabhat University, E-mail: puntarika.suk@pcru.ac.th

ผ่านการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI.) อยู่ในกลุ่ม 1 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1. บทนำ

อุตสาหกรรมเกษตร เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศไทยที่มีรากฐานมายาวนานและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศมาอย่างต่อเนื่อง (สำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2562) ผลผลิตหนึ่งของสาขาเกษตรเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (นพพร ดันติศิริทร์, 2563) ในด้านการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมการเกษตร ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของระบบการเชื่อมโยงเหล่านั้น หากพิจารณาในภาพรวม อุตสาหกรรมการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมที่อยู่ในขั้นต้นของโซ่อุปทานทำหน้าที่เป็นภาคการผลิตเริ่มแรก เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตทางการเกษตรที่สามารถนำไปจำหน่ายในรูปแบบของสินค้าเกษตรหรือนำเข้าสู่กระบวนการแปรรูปของอุตสาหกรรม (สำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2562) การกำหนดยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงผู้ประกอบการเกษตรกับผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องตลอดโซ่อุปทานในระดับมหภาค จำเป็นต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโซ่อุปทานในระดับจุลภาคของแต่ละภูมิภาค เพื่อประกอบกันเป็นข้อมูลสนับสนุนไปสู่การเชื่อมโยงตลอดโซ่อุปทานสู่ระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ ทั้งนี้ได้มีการศึกษาและนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโซ่อุปทานของสินค้าเกษตรในหลายพื้นที่ของประเทศ

ในส่วนของจังหวัดเพชรบูรณ์ จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโซ่อุปทานของสินค้าเกษตร อาทิ การศึกษาความพร้อมในการจัดการโซ่อุปทานผักของอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ (นันทพันธ์ จิระเดชประไพ, 2560) ที่พบว่า ความพร้อมของผู้ประกอบการในการนำแนวคิดการจัดการโซ่อุปทานไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และมีข้อเสนอแนะในการวิจัยว่าผู้ประกอบการควรปรับปรุงกระบวนการงานและเทคโนโลยี

เพื่อให้เกิดความพร้อมในการใช้การจัดการโซ่อุปทานมากขึ้น

นอกจากนี้ยังได้มีการศึกษาการจัดการโซ่อุปทานผลไม้ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ (เพ็ญพล สังข์แก้ว และถนัด แก้วเจริญไพศาล, 2561) และการจัดการโซ่อุปทานของธุรกิจผักไฮโดรโปนิคส์ในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ (มลชา สมบุญตนนท์ และคณะ, 2562)

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ พบประเด็นที่เป็นช่องว่างเชื่อมโยงสู่การวิจัย คือในปี 2560 ได้มีงานวิจัยที่ศึกษาความพร้อมในการจัดการโซ่อุปทานผักของอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ประสานงานกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอหล่มสัก พบว่า พื้นที่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ยังไม่เคยมีการศึกษาโซ่อุปทานการผลิตผักปลอดภัยของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ (วัฒนา ลีทศญากรณ์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 มกราคม 2565) ด้วยเหตุนี้จึงนำมาสู่คำถามของการวิจัยว่า ปัจจุบันกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผู้ปลูกผักของปลอดภัยในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานอย่างไร และภายใต้การดำเนินงานในโซ่อุปทานนั้นประสบปัญหาด้านใดบ้าง โดยการศึกษา มุ่งเน้นการวิเคราะห์โซ่อุปทานด้วยตัวแบบ SCOR (Supply chain operations reference) (APICS, 2017) ที่ประกอบด้วย การวางแผน การจัดหา การผลิต การส่งมอบ การส่งคืน และการสนับสนุนการดำเนินงาน

ทั้งนี้ผลจากการศึกษาไม่เพียงแต่จะสร้างประโยชน์แก่กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผักปลอดภัยอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้ได้เห็นภาพรวมของเชื่อมโยงในโซ่อุปทานเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ว่ากิจกรรมในโซ่อุปทานที่ได้ดำเนินการอยู่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานเพียงใด กิจกรรมใดมีปัญหาที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในกิจกรรมของโซ่อุปทานแล้ว จะยังเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ให้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวางแผนพัฒนาโซ่อุปทานฝึกปลอดภัยหรือเชื่อมโยงเพื่อเป็นคลัสเตอร์ทั่วทั้งระบบ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบโซ่อุปทานฝึกปลอดภัยของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยตัวแบบ SCOR

2. เพื่อศึกษาปัญหาในโซ่อุปทานการผลิตฝึกปลอดภัยของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

3. วรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโซ่อุปทาน และแบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานในโซ่อุปทาน (SCOR) รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับโซ่อุปทาน

โซ่อุปทาน (Supply chain) เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าปลายทางทั้งในด้านสินค้าและบริการ เพื่อให้ลูกค้ามีความพึงพอใจสูงสุด ประกอบด้วย จุดที่สำคัญคือ ผู้ส่งมอบ (Suppliers) โรงงานผู้ผลิต (Manufactures) ศูนย์กระจายสินค้า (Distribution centers) ร้านค้าย่อย และลูกค้าหรือผู้บริโภคร (Retailers or customers) ทั้งนี้ ความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในโซ่อุปทาน ประกอบด้วย การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร สินค้า และเงินทุน ซึ่งจะอยู่ระหว่างขั้นตอนแต่ละกระบวนการผลิต (ธงชัย วัชบุชา, 2564) โดยโซ่อุปทานจะเชื่อมโยงโซ่คุณค่าตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าและบริการส่งมอบให้กับลูกค้า ความสัมพันธ์ในโซ่อุปทานไม่ได้มีข้อจำกัดเพียงแค่การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของกิจการเท่านั้น แต่ยังได้มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับคู่ค้า หรือผู้ผลิตวัสดุผลิต/บริการให้กับกิจการ ผู้ผลิตผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก จนถึงลูกค้าลำดับสุดท้ายหรือผู้บริโภค

ลำดับสุดท้าย (กฤตพา แสนชัยธร, 2564) ซึ่งจะต้องวางแผนและควบคุมการไหลของวัตถุดิบทั้งหมดจากผู้จัดส่งวัตถุดิบ (Supplier) ไปยังผู้ผลิตและกระจายสินค้าไปยังผู้บริโภค (Jones & Riley, 1985) โซ่อุปทานจึงเป็นโซ่การเชื่อมต่อขององค์ประกอบการในกระบวนการผลิตและการไหลของอุปทาน (Supply) ตั้งแต่วัตถุดิบไปจนถึงผู้บริโภค ซึ่งปกติแล้วโซ่เหล่านี้จะเชื่อมต่อกันโดยข้ามผ่านขอบข่ายธุรกิจ ในหลาย ๆ องค์การ (Scott & Westbrook, 1991)

นอกจากนี้หนึ่งในนิยามที่ได้รับความนิยมเชื่อถืออย่างแพร่หลายคือ นิยามของสภาวิชาชีพชั้นสูงด้านการจัดการโซ่อุปทานหรือ CSCMP (Council of supply chain management professional) ที่ได้ให้นิยามของการจัดการโซ่อุปทานว่า เป็นการวางแผนและการจัดการทุกกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาวัตถุดิบและปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ ทั้งในการผลิตและการดำเนินการต่าง ๆ การจัดซื้อจัดหา การแปรรูป และเปลี่ยนรูปวัตถุดิบเหล่านั้นให้เป็นสินค้าและกิจกรรมโลจิสติกส์ทั้งหมด (CSCMP, 2010) และหากพิจารณาถึงประเภทของโซ่อุปทาน ประจวบ กล่อมจิตร (2565) ได้อธิบายว่า โซ่อุปทานสามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ได้แก่ โซ่อุปทานที่เข้าสู่ผู้ผลิต และโซ่อุปทานที่เข้าสู่ลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับการขาย การจัดการโซ่อุปทานจึงไม่เพียงแค่มองประกอบไปด้วยผู้ผลิตและผู้ซื้อเท่านั้น แต่ยังประกอบไปด้วยคนกลาง เช่น ผู้จัดส่งวัตถุดิบให้กับผู้ผลิต และลูกค้าของลูกค้า ซึ่งบางกิจการอาจมีผู้จัดส่งวัตถุดิบเพียงแห่งเดียว สองแห่ง หรือสามแห่ง และอาจจะมีลูกค้าระดับบน ระดับกลาง จึงทำให้แต่ละกิจการมีโซ่อุปทานที่เฉพาะเจาะจงสำหรับสินค้าที่มีความแตกต่างกัน การวิเคราะห์โซ่อุปทานจึงเป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษากิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละระดับจากต้นน้ำไปถึงปลายน้ำ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของโซ่อุปทานในระดับต่าง ๆ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของแต่ละกิจกรรมในโซ่อุปทาน โดยใช้วิธีการเชิงบรรยาย ส่วนการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงในแต่ละ

ระดับของโซ่อุปทาน จะวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของการกระจายข่าวสาร ผลิตภัณฑ์ บริการ การเงิน และความรู้ในแต่ละระดับของโซ่อุปทาน โดยวัดต้นทุนส่วนเพิ่มกำไร และส่วนเหลือมตลาด ตลอดโซ่คุณค่า

ซึ่งประเด็นการวัดส่วนเหลือมตลาดที่กล่าวถึงในข้างต้น มลฑา สมบุญตนนท์ และคณะ (2562) ได้ศึกษาการดำเนินงานและส่วนเหลือมทางการตลาดของโซ่อุปทานผักไฮโดรโปนิกส์ โดยพบว่า โซ่อุปทานแบ่งเป็น 3 โซ่ คือ 1) โซ่อุปทานผู้ปลูกผ่านผู้รวบรวมส่งต่อไปตลาดเปี้ยก มีส่วนเหลือมทางการตลาดร้อยละ 69 2) โซ่อุปทานผู้ปลูกผ่านผู้รวบรวมส่งต่อไปถึงผู้คัดบรรจุต่อไปถึงโรงแรมร้านอาหาร มีส่วนเหลือมทางการตลาดร้อยละ 69 3) โซ่อุปทานผู้ปลูกผ่านผู้รวบรวมส่งต่อไปถึงผู้คัดบรรจุ ไปยังห้างสรรพสินค้า มีส่วนเหลือมทางการตลาดร้อยละ 69 และเมื่อวิเคราะห์ตามแนวคิด SCOR พบว่า ส่วนต้นน้ำ ด้านการวางแผน ผู้ปลูกวางแผนการผลิตโดยใช้ประสบการณ์และการคาดการณ์เป็นหลัก ด้านการจัดหา ผู้ปลูกเป็นผู้จัดหาวัตถุดิบด้วยตนเอง ด้านการผลิต ขั้นตอนที่มีความเสียหายมากที่สุดคือ การเพาะกล้า ด้านการส่งมอบ ใช้รถห้องเย็นที่ผู้รวบรวมมารับถึงหน้าฟาร์ม ด้านการส่งคืน กรณีจำหน่ายให้ผู้รวบรวมไม่มีการคืนสินค้า แต่ในกรณีส่งต่อไปตลาดเปี้ยกหรือผู้คัดบรรจุจะมีการส่งคืน และด้านการสนับสนุน พบว่า ทุกช่องทางจำหน่ายไม่มีการทำสัญญา มีเพียงการตกลงโดยวาจาเท่านั้น และส่วนกลางน้ำ ผู้รวบรวมและผู้คัดบรรจุจะเป็นผู้รับคำสั่งซื้อมาจัดสรรให้กับผู้ปลูก โดยไม่มีการสต็อกสินค้า กรณีสินค้าไม่ได้มาตรฐานมีการส่งคืนโดยจะหักจากรายได้ของผู้ปลูก และส่วนปลายน้ำ กระจายผลผลิตสู่ตลาดเปี้ยก โรงแรม/ร้านอาหาร และห้างสรรพสินค้า

นอกจากนี้หากกล่าวถึงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรจะเกี่ยวข้องกับการไหลเวียนของ 3 กิจกรรม ได้แก่ การไหลเวียนของสินค้าทางกายภาพ (Physical product flows) ประกอบด้วย การเคลื่อนย้ายสินค้า

จากผู้จัดหาวัตถุดิบไปจนถึงผู้ผลิตและผู้บริโภค การไหลเวียนทางการเงิน (financial flows) ได้แก่ เครดิตเทอม การให้สินเชื่อ และการไหลเวียนข้อมูล (Information flows) (Prota, 2008)

3.2 แบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานในโซ่อุปทาน (Supply chain operations reference : SCOR model)

สภาโซ่อุปทาน (Supply chain council: SCC) ได้นำเสนอแบบจำลองอ้างอิงโซ่อุปทาน ในปี ค.ศ. 1996 โดยนำเสนอว่า แบบจำลอง SCOR ได้แบ่งระดับชั้นออกเป็น 3 ระดับ โดยระดับที่ 1 ถือเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จ เป็นกิจกรรมหลักในกระบวนการของธุรกิจ ประกอบด้วย กระบวนการวางแผน (Plan) การจัดหา (Source) การผลิต (Make) การส่งมอบ (Delivery) การรับคืน (Return) การสนับสนุน (Enable) ระดับที่ 2 ประกอบด้วยองค์ประกอบแต่ละกระบวนการ และระดับที่ 3 จะเพิ่มเติมในส่วนของคน (People) เพิ่มเข้ามา (กฤตพา แสนชัยธร, 2564)

นอกจากนี้ APICS (2017) หนึ่งในสมาคมวิชาชีพด้านการจัดการโซ่อุปทานชั้นนำของโลกได้นำเสนอแบบจำลอง SCOR version 12.0 ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) ระดับที่ 1 เป็นการกำหนดความต้องการ และวางแผนแก้ไขเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโซ่อุปทาน ระดับที่ 2 ประกอบด้วย การวางแผนโซ่อุปทาน (Plan supply chain) การวางแผนจัดหา (Plan source) การวางแผนผลิต (Plan make) การวางแผนส่งมอบ (Plan delivery) และการวางแผนรับคืน (Plan return)

2. การจัดหา (Source) ระดับที่ 1 เกี่ยวกับการสั่งซื้อ รับและส่งต่อวัตถุดิบส่วนประกอบย่อยของผลิตภัณฑ์/บริการ ระดับที่ 2 ประกอบด้วย แหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ในสต็อก (Make-to-stock) แหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตตามคำสั่งซื้อ (Make-to-order) และแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์วิศวกรรมตามคำสั่งซื้อ (Engineer-to-order)

3. การผลิต (Make) ระดับที่ 1 เป็นกระบวนการเพิ่มมูลค่าผ่านการผลิตหรือการสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการ ระดับที่ 2 ประกอบด้วย ผลิตเพื่อจัดเก็บในสต็อก (Make-to-stock) ผลิตตามคำสั่งซื้อ (Make-to-order) หรือวิศวกรรมตามคำสั่งซื้อ (Engineer-to-order)

4. การส่งมอบ (Delivery) ระดับที่ 1 เป็นกระบวนการจัดการคำสั่งซื้อและปฏิบัติตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ระดับที่ 2 ประกอบด้วย การส่งมอบสินค้าในสต็อก (Deliver stocked product) การส่งมอบสินค้าที่ผลิตตามคำสั่งซื้อ (Deliver make-to-order product) การส่งมอบสินค้าวิศวกรรมตามคำสั่งซื้อ (Deliver engineer to-order product) และการส่งมอบสินค้ากลุ่มค้าปลีก (Deliver retail product)

5. การรับคืน (Return) ระดับที่ 1 เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์กลับมาจากลูกค้าผ่านโซ่อุปทาน ระดับที่ 2 ประกอบด้วย แหล่งที่มาในการส่งคืนสินค้าที่มีข้อบกพร่อง การส่งมอบผลิตภัณฑ์ที่มีข้อบกพร่องกลับมา แหล่งที่มาในการรับคืนผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการบำรุงรักษาซ่อมแซมและการปฏิบัติการ การส่งคืนผลิตภัณฑ์ แหล่งส่งคืนผลิตภัณฑ์ที่มีจำนวนเกินความต้องการ

6. การสนับสนุน (Enable) เป็นกระบวนการสร้างและตรวจสอบข้อมูล ความสัมพันธ์ ทรัพยากร สิทธิประโยชน์ กฎทางธุรกิจ การปฏิบัติตามสัญญาที่กำหนดในการดำเนินงานโซ่อุปทาน นอกจากนี้ มงคลพัชรดำรงกุล (2565) อธิบายว่า การสนับสนุนใน SCOR model เป็นกระบวนการในการจัดเตรียมกฎข้อบังคับในการดำเนินงาน ทรัพยากร รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและการปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สามารถนำแบบจำลองโซ่อุปทานมาอธิบายและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงโซ่อุปทานซึ่ง SCOR model

สามารถอธิบายความเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอก โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก ที่สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับคือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ (Crandall et al., 2015)

จากแนวคิดแบบจำลองอ้างอิงโซ่อุปทานทั้ง 6 ประเด็นดังกล่าว ได้มีการศึกษาการดำเนินงานและปัญหาของกิจกรรมในโซ่อุปทานผัก โดยณัฐพล บัวเปลี่ยนสี และคณะ (2561) ได้ศึกษาการจัดการโซ่อุปทานของสินค้าผักเบอร์ 8 และพบว่า เกษตรกรมีการวางแผน โดยเริ่มต้นจากการวางแผนจัดหาปัจจัยการผลิตจากทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม ในด้านสภาพปัญหาตามแนวคิด SCOR model ที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาด้านการผลิต รองลงมาคือ ปัญหาด้านการวางแผนจัดซื้อ และปัญหาด้านการจัดส่งสินค้าไปยังลูกค้า ส่วนด้านที่ไม่พบปัญหา คือ การรับคืนสินค้า ซึ่งคณะผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาโซ่อุปทานผัก โดยเสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ด้านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การวางแผนการผลิต และการสร้างเครือข่ายพันธมิตร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งปัญหาที่พบดังกล่าว มีประเด็นที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นันทพงศ์ นันทสำเริง และคณะ (2565) ที่ได้ศึกษาแนวทางการปรับปรุงโซ่อุปทานของพริกชี้หู และพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทานคือ ปัญหาด้านการวางแผนการผลิตและการพยากรณ์ รวมถึงปัญหาด้านทุนการจัดซื้อ โดยได้เสนอแนวทางแก้ไขด้วยการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรและผู้รวบรวม ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศระหว่างกันให้มากขึ้น

ทั้งนี้ไม่เพียงแต่ในประเทศไทยที่ผลการศึกษากิจกรรมในโซ่อุปทาน ตามแนวคิด SCOR model เป็นเช่นนี้ Rayesa (2022) ได้ศึกษา ลักษณะโซ่อุปทานผักอินทรีย์ของวิสาหกิจขนาดย่อมในเมืองมาลัง ประเทศอินโดนีเซีย พบผลการวิจัยในทิศทางที่สอดคล้องกันว่า ด้านการวางแผน เกษตรกรไม่มีการวางแผนรายบุคคล มีเพียงการวางแผนโดย

กลุ่มวิสาหกิจที่ใช้การคาดการณ์จากความต้องการของตลาด ด้านการจัดหา วิสาหกิจเป็นผู้จัดหาปัจจัยการผลิตจากซัพพลายเออร์ในท้องถิ่น และนำมาจำหน่ายต่อให้เกษตรกรสมาชิก ด้านการผลิต ใช้การปลูกและเก็บเกี่ยวโดยเกษตรกรที่เป็นสมาชิก จากนั้นนำผักมารวบรวมและบรรจุ ณ ที่ทำการกลุ่มด้านการส่งมอบ พบเส้นทางการเคลื่อนย้ายสินค้าในโซ่อุปทาน 3 รูปแบบ คือ 1) กลุ่มวิสาหกิจจำหน่ายโดยตรงให้แก่ผู้บริโภค 2) กลุ่มวิสาหกิจจำหน่ายให้คนกลาง และคนกลางจำหน่ายให้ผู้บริโภค 3) กลุ่มวิสาหกิจจำหน่ายให้คนกลาง และคนกลางจำหน่ายให้ซูเปอร์มาร์เก็ต เพื่อจำหน่ายต่อให้ผู้บริโภคด้านการรับคืน ในกรณีสินค้าที่มีการขนส่งล่าช้า ผักจะถูกส่งคืนกลับมายังกลุ่มทั้งหมด

จากแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมดังที่กล่าวมา นำมาสู่เนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ที่ศึกษาการเชื่อมต่อในกระบวนการผลิตและการไหลของอุปทาน ตั้งแต่โซ่อุปทานที่เข้าสู่ผู้ผลิตผักปลอดภัย โดยศึกษาแหล่งซัพพลายเออร์ การส่งมอบปัจจัยการผลิตเข้าสู่ระบบไปจนถึงตลอดโซ่ของการผลิต และครอบคลุมไปถึงโซ่อุปทานที่เข้าสู่ผู้บริโภค รูปแบบของคนกลางหรือผู้กระจายสินค้า พาหนะและเส้นทางการเคลื่อนย้าย จนถึงการส่งคืนสินค้า โดยการวิจัยนี้ศึกษาการเชื่อมโยงของการไหล 4 ประเภทในโซ่อุปทาน ได้แก่ การไหลของวัตถุดิบ การไหลของเงิน การไหลของข้อมูล และการไหลของสินค้าส่งคืน ตั้งแต่กิจกรรมต้นน้ำไปจนถึงกิจกรรมปลายน้ำ โดยเมื่อพิจารณาพร้อมกับแนวคิด SCOR model การศึกษากิจกรรมต้นน้ำจะเป็นการศึกษาด้านการวางแผน การสนับสนุน การดำเนินงาน และการจัดหา ส่วนกิจกรรมกลางน้ำ จะศึกษากระบวนการผลิตและการส่งมอบ และกิจกรรมปลายน้ำจะศึกษากระบวนการส่งคืนสินค้าผักปลอดภัยของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผู้ปลูกผักปลอดภัยในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อตีความ และวิเคราะห์ให้ได้รูปแบบของโซ่อุปทาน

ที่แสดงด้วยภาพผังการไหลของงาน (Flowchart)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้วิธีการวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เพื่อศึกษากระบวนการจัดการโซ่อุปทานของผักปลอดภัย โดยศึกษาปรากฏการณ์เฉพาะกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผู้ปลูกผักปลอดภัยในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ประเทศไทย

4.2 ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

1. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายการวิจัย ใช้แนวทางกำหนดกลุ่มเป้าหมายจากเกณฑ์ของ Miles and Huberman (1994) ที่กำหนดว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลต้องสอดคล้องกับคำถามการวิจัย สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเพียงพอที่จะอธิบายปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษา ให้ข้อสรุปที่ชัดเจน มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ ถูกต้องตามหลักจริยธรรมในการวิจัย จากแนวทางดังกล่าวผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยคือ เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผู้ปลูกผักปลอดภัยในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้ข้อมูลจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบูรณ์ (2565) ที่ระบุกลุ่มเกษตรกรประเภทแปลงใหญ่ที่ได้รับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัย (GAP) ในพื้นที่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มแปลงใหญ่ผักตำบลบ้านหวาย 2) กลุ่มแปลงใหญ่ผักตำบลปากดุก 3) กลุ่มแปลงใหญ่ผักตำบลปากช่อง 4) กลุ่มแปลงใหญ่ผักปลอดภัยตำบลบ้านกลาง

2. ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ต้องการผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีภูมิหลังหรือประสบการณ์ที่คล้ายกันในด้าน การปลูกผักปลอดภัย จากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทั้ง 4 กลุ่ม มาอธิบายลักษณะเฉพาะของกลุ่มย่อยในเชิงลึก เพื่อการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ

ให้ได้มาซึ่งรูปแบบของโซ่อุปทาน จึงใช้กลยุทธ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเอกพันธ์ (Homogeneous sampling) (Miles & Huberman, 1994) และเพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับคำถามการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ (Criterion sampling) ที่เจาะจง 2 เกณฑ์ คือ 1) เป็นเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัย (GAP) และการรับรองไม่หมตอายุ 2) เป็นคณะกรรมการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่ที่ตนสังกัด

3. ขนาดของผู้ให้ข้อมูลหลัก จากเกณฑ์กำหนดคุณสมบัติดังกล่าว พบว่า ขนาดของผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์จากทั้ง 4 กลุ่มเกษตรกรมีจำนวน 40 บุคคล ซึ่งจำนวนนี้มีความสอดคล้องตามหลักการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Nastasi and Schensul (2005) ที่กำหนดว่า การวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยาที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ขนาดของตัวอย่างอาจใช้ประมาณ 30 บุคคล โดยให้พิจารณาถึงความอิ่มตัวของข้อมูล (Data saturated) ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดขนาดผู้ให้ข้อมูล จำนวน 40 บุคคล ซึ่งถือว่าเพียงพอต่อการได้ข้อมูลสำคัญ เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลหลักทุกรายเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ในกิจกรรมโซ่อุปทานผักปลอดภัยรวมถึงเป็นคณะกรรมการดำเนินงานของกลุ่ม และยินดีที่จะให้ข้อมูลในการวิจัย

ทั้งนี้เมื่อผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยพบว่า ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมีความครบถ้วนในทุกมิติ และอิ่มตัวเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 2 ข้อ เมื่อเก็บข้อมูลไปที่ 36 บุคคล จาก 4 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มแปลงใหญ่ผักตำบลบ้านหวาย ข้อมูลอ้อมตัวที่ 8 บุคคล กลุ่มแปลงใหญ่ผักตำบลปากดุก ข้อมูลอ้อมตัวที่ 9 บุคคล กลุ่มแปลงใหญ่ผักตำบลปากช่อง ข้อมูลอ้อมตัวที่ 10 บุคคล และกลุ่มแปลงใหญ่ผักปลอดภัยตำบลบ้านกลาง ข้อมูลอ้อมตัวที่ 9 บุคคล ดังนั้นจึงสรุปขนาดผู้ให้ข้อมูล

หลักที่ 36 บุคคล

4. เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง ข้อคำถามแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลบริบทของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผู้ผลิตผักปลอดภัย ส่วนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินงานในโซ่อุปทานของการผลิตผักปลอดภัยตามแนวคิดแบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานในโซ่อุปทาน (SCOR) ส่วนที่ 3 ปัญหาที่พบในการดำเนินงานในโซ่อุปทาน ส่วนที่ 4 ข้อมูลอื่น ๆ ในด้านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการสอนเกี่ยวกับโซ่อุปทาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความครอบคลุม และความเหมาะสมของคำถาม จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และเครื่องมือการวิจัยได้ผ่านการรับรองมาตรฐานจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เลขที่ COA 011/2022

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดรหัส (Code) เพื่อเป็นชื่อเรียกแทนความหมายในการเก็บข้อมูล กำหนดหัวข้อเรื่อง (Category) และกำหนดหัวข้อเรื่องหลัก (Theme) ซึ่งการวิจัยนี้ใช้แนวคิดโซ่อุปทาน และแนวคิด SCOR Model เป็นฐานกำหนดรหัส กำหนดหัวข้อเรื่อง และกำหนดหัวข้อเรื่องหลักเพื่อจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ 2) ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล คนละ 20-40 นาที (Nastasi & Schensul, 2005) ตามความอิ่มตัวของข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลแต่ละบุคคล สถานที่เก็บข้อมูล คือ แปลงปลูกและที่ทำการกลุ่ม พร้อมบันทึกลงในแบบสัมภาษณ์ 3) ใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมจากสถานที่ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมของโซ่อุปทาน ได้แก่ แปลงปลูก แหล่งซัพพลายเออร์ จุฬารวมสินค้า และแหล่งจำหน่ายผัก เพื่อบันทึกสิ่งที่เห็นในเชิงประจักษ์ (Manifest) 4) ถอดความจากรหัสสรุปความเป็นหัวข้อเรื่อง ได้เป็นข้อค้นพบขั้นที่หนึ่ง 5) เพื่อยืนยัน

หรือปรับปรุงข้อมูลจากข้อค้นพบขั้นที่หนึ่ง ใช้การสนทนากลุ่มแบบเจาะจง กับผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทั้ง 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8-10 บุคคล ใช้เวลา กลุ่มละ 45-60 นาที ตามความอึดตัวของข้อมูล แล้วนำมาถอดความ เพื่อสรุปเนื้อหา ตามหัวเรื่องหลักที่จำแนกทั้ง 6 ประเด็น ตามแนวคิด SCOR Model ดำเนินการวิเคราะห์กิจกรรม และวิเคราะห์สภาพปัญหาในโซ่อุปทาน แล้วบันทึกสรุปผลเป็นข้อค้นพบขั้นที่สอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแบบกำหนดทิศทางล่วงหน้า (Directed content analysis) (Assarroudi et al., 2018) โดยนำข้อค้นพบขั้นที่สองมาถอดความ (Transcribe) และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของหัวข้อเรื่องหลัก จากนั้นลดทอนข้อมูลที่ไม่จำเป็น (Data reduction) เพื่อนำเสนอรูปแบบโซ่อุปทานของผักปลอดภัยในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ด้วยภาพผังการไหลของงาน (Flowchart) (Verdinelli & Scagnoli, 2013) และแสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาในโซ่อุปทานตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ด้วยการตีความ (Interpretation) เพื่อนำเสนอในเชิงพรรณนา (Description) เรียงลำดับการนำเสนอประเด็นปัญหารายด้านตามลำดับของ SCOR model

5. ผลการวิจัย

เพื่อให้ผลการวิจัยมีความเชื่อถือได้และตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ใช้การตรวจสอบผลการวิจัย 2 วิธีคือ 1) ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ (Peer debriefing) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ที่เป็นผู้ตรวจเครื่องมือในการวิจัย และหัวหน้าแผนงานวิจัย 1 ท่าน 2) ตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูล (Member checking) ผู้วิจัยนำผลวิจัยกลับไปสนทนากลุ่มแบบเจาะจงกับผู้ให้ข้อมูลจำนวน 36 บุคคล เพื่อยืนยันผล (Confirmability) โดยผลการตรวจสอบข้อมูลผลการวิจัย พบว่า

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีข้อเสนอให้ปรับภาพแสดงผังการไหลของงาน ในด้านการไหลของข้อมูล (Information flow) ให้หัวลูกศรเป็น 2 พีก เนื่องจากการสื่อสารแบบสองทาง และส่วนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ยืนยันผลการวิจัยโดยไม่มีส่วนปรับแก้

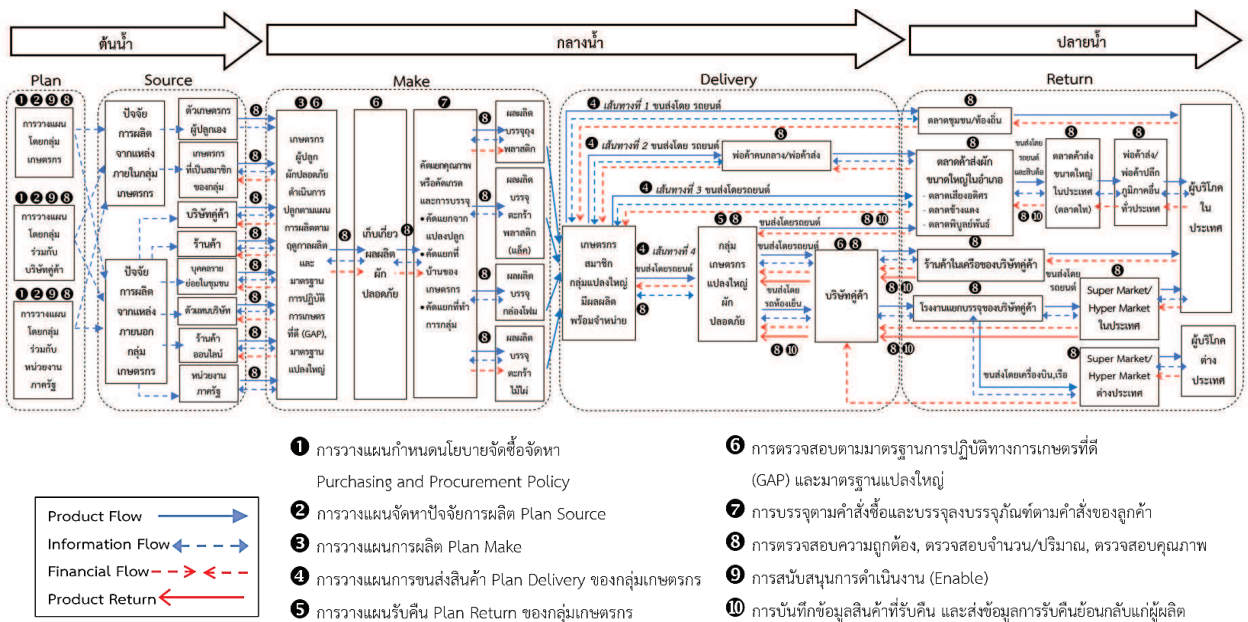
ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบโซ่อุปทานผักปลอดภัย ของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดแบบจำลองอ้างอิงกระบวนการดำเนินงานในโซ่อุปทาน เมื่อตีความตามแนวคิดที่ว่า โซ่อุปทานคือ กิจกรรมต้นน้ำถึงปลายน้ำ (Prota, 2008) สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ส่วนต้นน้ำได้มีกิจกรรมตามแนวคิด SCOR model ที่เกิดขึ้นในส่วนนี้ 3 กิจกรรมคือ กิจกรรมการวางแผน (Plan) กิจกรรมการสนับสนุน (Enable) และกิจกรรมการจัดหา (Source) โดยหนึ่งในข้อค้นพบของการวิจัยในส่วนต้นน้ำคือ กลุ่มเกษตรกรจะลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่เป็น Plan และ Enable พร้อมกัน กล่าวคือ จะใช้ข้อมูลสนับสนุน เช่น ทรัพยากรที่กลุ่มมีอยู่และทรัพยากรที่กลุ่มต้องการ ภูเขอบังคับตามมาตรฐาน GAP ทิศทางความต้องการของตลาดหรือคู่ค้า รวมถึงข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลในการวางแผนของกลุ่มฯ เมื่อได้แผนของกลุ่มแปลงใหญ่แล้ว โซ่อุปทานแรกที่เกิดขึ้นคือ โซ่อุปทานที่เข้าสู่ผู้ผลิตในโซ่อุปทานนี้ พบการไหลของข้อมูล (Information flows) ที่เป็นประเภทและจำนวนของปัจจัยการผลิตที่กลุ่มต้องการ เชื่อมต่อไปยังกิจกรรมการจัดหา โดยมีแหล่งซัพพลายเออร์จากทั้งภายในและภายนอกกลุ่มเป็นผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรเชื่อมโยงด้วยการไหลของวัตถุดิบ (Product flow) และการไหลของเงินในระบบ (Financial flow)

จากนั้นในส่วนที่สองของโซ่อุปทานคือ ส่วนกลางน้ำ มีกิจกรรมตามแนวคิด SCOR model ที่เกิดขึ้นที่เกิดขึ้นในส่วนนี้คือ กิจกรรมการผลิต (Make) โดยเกษตรกรจะปลูกผักไปพร้อม ๆ กับการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐาน GAP เมื่อเก็บเกี่ยว คัดแยก

และบรรจุแล้ว ให้อุปทานสินค้าผักปลอดภัยจากผู้ผลิต จะเชื่อมโยงต่อไปยังให้อุปทานที่เข้าสู่ผู้บริโภค ผ่าน กิจกรรมการส่งมอบ (Delivery) เพื่อกระจายสินค้า ผักปลอดภัยไปยังส่วนสุดท้ายในให้อุปทานคือ ส่วนปลายทาง ด้วยเส้นทางและพาหนะที่แตกต่าง กันตามจุดหมายปลายทางของแต่ละกลุ่ม โดย ในส่วนปลายทางนี้ ผลการวิจัยพบกิจกรรมตามแนวคิด SCOR model ด้านการรับคืน (Return) ทั้งนี้ ตลอดให้อุปทานของผักปลอดภัยจะมีการเชื่อมโยง ด้วยการไหลของสินค้า/วัตถุดิบ การไหลของข้อมูล

การไหลของเงินในระบบทั้ง 3 ส่วนนี้ จะมีการเชื่อม ต่อไปตลอดให้อุปทาน มีเพียงการไหลของสินค้าส่งคืน (Product return) ที่พบการเชื่อมต่อเฉพาะกิจกรรม ปลายทาง ย้อนกลับไปสู่กิจกรรมกลางน้ำเท่านั้น ไม่ได้เชื่อมกลับไปถึงกิจกรรมต้นน้ำ

แสดงผลการวิจัยรูปแบบให้อุปทานผัก ปลอดภัยของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยตัวแบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานในให้อุปทาน (SCOR) ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบให้อุปทานผักปลอดภัยของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยตัวแบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานในให้อุปทาน (SCOR)

จากภาพที่ 1 สามารถนำเสนอรายละเอียด ข้อค้นพบของกิจกรรมในให้อุปทานผักปลอดภัย ตามลำดับของแนวคิด SCOR model ดังนี้

5.1 ส่วนต้นน้ำ

ด้านการวางแผน (Plan) พบว่า กลุ่มเกษตรกร แปลงใหญ่ผู้ปลูกผักปลอดภัย มีการวางแผนใน 3 ระดับ ระดับแรกเป็นการวางแผนภายในกลุ่ม ระหว่าง เกษตรกรที่เป็นสมาชิกและคณะกรรมการกลุ่ม ระดับที่สองเป็นการวางแผนระหว่างกลุ่มเกษตรกรร่วมกับ

บริษัทคู่ค้า และระดับที่สาม เป็นการวางแผนระหว่าง กลุ่มเกษตรกรร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ด้านประเภท ของการวางแผน พบการวางแผนกำหนดนโยบาย จัดซื้อจัดหา และการวางแผนจัดหาปัจจัยการผลิต

ทั้งนี้ยังพบว่า ในกิจกรรมต้นน้ำกลุ่มเกษตรกร แปลงใหญ่ผู้ปลูกผักปลอดภัยในอำเภอหล่มสัก จังหวัด เพชรบูรณ์ ได้มีการดำเนินงานในให้อุปทานตาม SCOR model ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน (Enable) ควบคู่กันไปกับการวางแผนอีกด้วย โดยผลการวิจัย

พบการสนับสนุนการดำเนินงาน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การจัดเตรียมกฎข้อบังคับที่สนับสนุนการดำเนินงาน กลุ่มเกษตรกรได้มีการศึกษาและจัดทำกฎข้อบังคับที่สนับสนุนการดำเนินงานใน 2 ประเด็นหลัก คือ ข้อบังคับการดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และข้อบังคับการดำเนินงานตามมาตรฐานเกษตรแปลงใหญ่ 2) การจัดเตรียมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน พบการจัดเตรียมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีแหล่งที่มาของทรัพยากรจาก 3 แหล่งคือ ทรัพยากรที่สนับสนุนมาจากหน่วยงานภาครัฐ ทรัพยากรจากกลุ่มฯ และทรัพยากรจากตัวเกษตรกรผู้ปลูกเอง 3) การจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและการปฏิบัติการ พบว่า เพื่อจัดเตรียมข้อมูลประกอบการวางแผน กลุ่มแปลงใหญ่ฯ มีการประสานงานกับคู่ค้า เพื่อให้ทราบแผนการรับซื้อล่วงหน้า และประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตลอดฤดูกาลผลิต โดยในกระบวนการวางแผนนี้พบการเชื่อมโยงด้วยการไหลของข้อมูล (Information flow) จากกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ไปยังสหกรณ์และเชื่อมโยงต่อไปสู่กิจกรรมในระดับต้นน้ำอีกหนึ่งกิจกรรมตามแนวคิด SCOR model คือ การจัดหา

ในด้านการจัดหา (Source) พบว่า 1) แหล่งจัดซื้อจัดหา กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผู้ปลูกผักปลอดภัยในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการจัดหาปัจจัยการผลิตจากแหล่งภายในกลุ่ม ได้แก่ ตัวเกษตรกรผู้ปลูกเอง และเกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่ม และจัดหาปัจจัยการผลิตจากแหล่งภายนอกกลุ่มที่มากที่สุด ได้แก่ ร้านค้าในชุมชน รองลงมาคือ บริษัทคู่ค้า ตัวแทนบริษัท หน่วยงานภาครัฐ บุคคลรายย่อยในชุมชน และร้านค้าออนไลน์ 2) นโยบายการจัดซื้อ พบว่า ใช้การจัดซื้อแบบกระจายอำนาจที่เกษตรกรสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับแหล่งวัตถุดิบ เปรียบเทียบกับผู้ขายปัจจัยการผลิต และกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัตถุดิบ

ได้ด้วยตนเอง 3) การเลือกผู้ขายปัจจัยการผลิต พบว่า ใช้การเลือกผู้ขายปัจจัยการผลิตจากหลายแหล่ง และส่วนใหญ่ใช้การจัดซื้อผ่านคนกลางที่เป็นสหกรณ์ในชุมชน เนื่องจากปริมาณการซื้อวัตถุดิบต่อครั้งจำนวนน้อย เกษตรกรจึงต้องเป็นผู้รับผิดชอบขนส่งปัจจัยการผลิตสู่แปลงปลูกด้วยตนเอง ซึ่งในกระบวนการจัดหาพบการเชื่อมโยงภายในโซ่อุปทานที่เป็นการเชื่อมโยงโดยการไหลของสินค้า/วัตถุดิบ (Product flow) จากสหกรณ์สู่เกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ ผู้ปลูกผักปลอดภัย และการไหลของเงินในระบบ (Financial flow) จากเกษตรกรไปยังสหกรณ์

5.2 ส่วนกลางน้ำ

ในกิจกรรมการผลิต (Make) ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ผู้ปลูกผักปลอดภัยในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการวางแผนการผลิต (Plan make) โดยกลุ่มเกษตรกรที่มีบริษัทคู่ค้าจะวางแผนการผลิตร่วมกับบริษัทคู่ค้าของตน และใช้รูปแบบการผลิต แบบผลิตตามคำสั่งซื้อ (Make to order) ส่วนกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีบริษัทคู่ค้าจะใช้รูปแบบการผลิตแบบการผลิตเพื่อรอจำหน่ายหรือผลิตเพื่อจัดเก็บ (Make to stock) โดยเกษตรกรจะวางแผนการผลิตฝักตามการคาดการณ์หรือการพยากรณ์ของตนเองก่อน แล้วจึงหาตลาดจำหน่ายเมื่อถึงฤดูกาลเก็บเกี่ยว ด้านการปลูก อยู่ภายใต้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) มีการใช้สารชีวภัณฑ์และกำจัดศัตรูพืชแต่เป็นการใช้ภายใต้แนวปฏิบัติของมาตรฐานและมีการตรวจสอบ/ควบคุมระหว่างผลิต

ด้านการเก็บเกี่ยว พบว่า ใช้การเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนทั้งหมด ด้านการคัดแยกคุณภาพ มีแหล่งคัดแยก 3 แหล่งคือ 1) การคัดแยกจากแปลงปลูก 2) คัดแยกที่บ้านเกษตรกร 3) คัดแยกที่ทำการกลุ่มด้านการบรรจุในบรรจุภัณฑ์ พบว่า มีการบรรจุผักปลอดภัยในบรรจุภัณฑ์ 4 ประเภท ได้แก่ ถุงพลาสติก ตะกร้าพลาสติก กล่องโฟม และตะกร้าไม้ไผ่ ด้านขนาดบรรจุ พบว่า มีการกำหนดขนาดบรรจุโดยคนกลาง

ที่รับซื้อ ทั้งนี้ ในกระบวนการผลิต พบการเชื่อมโยงภายในโซ่อุปทาน ที่เป็นการไหลของสินค้า (Product flow) การไหลของข้อมูล (Information flow) และการไหลของเงินในระบบ (Financial flow)

ในกิจกรรมการส่งมอบ (Delivery) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มีบริษัทคู่ค้า จะมีการวางแผนกำหนดวันส่งมอบสินค้า มีการกำหนดระยะเวลารอคอยสินค้าภายหลังคำสั่งซื้อ มีการกำหนดปริมาณการส่งมอบต่อเที่ยว มีการจัดทำเอกสารและตารางการส่งมอบ รวมถึงมีการกำหนดระยะเวลาการขนส่งต่อเที่ยว ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีบริษัทคู่ค้าที่จะไม่ได้ดำเนินการในส่วนเหล่านี้ ส่วนด้านพาหนะในการขนส่ง พบว่า การขนส่งขั้นที่ 1 จากแปลงปลูกมายังจุดรวบรวมผลผลิตของกลุ่มฯ เกษตรกรใช้พาหนะคือ รถจักรยานยนต์ และรถกระบะ ส่วนการขนส่งขั้นที่ 2 คือ การขนส่งผลผลิตจากกลุ่มเกษตรกร ไปยังคนกลางหรือแหล่งปลายทาง กลุ่มเกษตรกรใช้ พาหนะรถกระบะ และมีการจ้างพาหนะรถสิบล้อรับจ้าง รวมถึงใช้รถกระบะห้องเย็นที่บริษัทคู่ค้าเป็นผู้จัดหาเพื่อการขนส่งด้วย โดยในกระบวนการส่งมอบ พบการเชื่อมโยงภายในโซ่อุปทาน ที่เป็นการไหลของสินค้า (Product flow) การไหลของข้อมูล (Information flow) การไหลของเงินในระบบ (Financial flow) และการไหลของสินค้าส่งคืน (Product return) ที่ถูกส่งคืนกลับมาพร้อมรถขนส่ง

5.3 ส่วนปลายน้ำ

พบว่า จุดหมายปลายทางของผักปลอดภัยจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผู้ปลูกผักปลอดภัย ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์มี 4 แห่ง ได้แก่ 1) ตลาดชุมชนท้องถิ่น ปลายทางนี้เกษตรกรเป็นผู้นำผลผลิตไปจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง 2) ตลาดค้าส่ง ในอำเภอที่สำคัญคือ ตลาดเสียดิศร สีแยกพ่อขุนผาเมือง ปลายทางนี้พบว่า มีทั้งกรณีเกษตรกรที่นำผลผลิตไปจำหน่ายที่ตลาดค้าส่งในอำเภอด้วยตนเอง

และกรณีจำหน่ายให้คนกลางที่มารับซื้อที่แปลงปลูก แล้วคนกลางขนส่งต่อไปจำหน่ายยังตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ในอำเภอ 3) ตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ระดับประเทศ ปลายทางนี้คนกลางจากตลาดค้าส่งในอำเภอ จะส่งผักไปขายต่อที่ตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ระดับประเทศ ได้แก่ ตลาดไท 4) บริษัทคู่ค้า ปลายทางนี้เกษตรกรจะนำผลผลิตจากแปลงปลูกมารวบรวม ณ ที่ทำการกลุ่มแปลงใหญ่เพื่อส่งต่อไปยังบริษัทคู่ค้า และบริษัทคู่ค้าส่งต่อไปยัง 2 ปลายทางสำคัญ ได้แก่ 1) ตลาดภายในประเทศใน 2 กรณีคือ จำหน่ายในร้านค้าสาขาของบริษัทตนเองที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ และจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ต ซึ่งบริษัทคู่ค้าจะนำผักมาคัดแยกและบรรจุลงในบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าของบริษัท ก่อนจำหน่าย 2) ตลาดต่างประเทศ บริษัทคู่ค้าของกลุ่มเกษตรกร จะคัดแยกผักและบรรจุในบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าของบริษัท ขนส่งทางเรือเพื่อจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตต่างประเทศ ปลายทางที่สำคัญคือ ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งส่วนปลายน้ำนี้พบการเชื่อมโยงภายในโซ่อุปทาน ทั้งการไหลของสินค้า (Product flow) การไหลของข้อมูล (Information flow) และการไหลของเงินในระบบ (Financial flow)

ด้านการรับคืน (Return) พบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มีบริษัทคู่ค้าจะมีการวางแผนรับคืนสินค้า โดยมีการกำหนดค่าเป้าหมายของสินค้าส่งคืนต่อเที่ยว และได้ดำเนินการร่วมกับบริษัทคู่ค้า เพื่อกำหนดเงื่อนไขในการรับคืน กำหนดวิธีการแจ้งข้อมูล กำหนดกระบวนการรับคืนสินค้า การบันทึกข้อมูลรับคืน และส่งข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้ผลิต รวมถึงการกำหนดวิธีการจัดการกับสินค้าที่รับคืน ซึ่งกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีบริษัทคู่ค้าไม่ได้ดำเนินการในกระบวนการเหล่านี้ ทั้งนี้สินค้าที่ถูกส่งคืนจากบริษัทคู่ค้าจะถูกส่งคืนกลับมายังกลุ่มพร้อมกับรถขนส่งที่มารับสินค้า ณ ที่ทำการกลุ่ม โดยในกระบวนการนี้ พบการเชื่อมโยงภายในโซ่อุปทานที่เป็นการไหลของการไหลของข้อมูล (Information flow) จากบริษัทคู่ค้าแจ้งข้อมูล

การส่งคืนกลับมายังกลุ่มแปลงใหญ่ และพบการไหลของสินค้าส่งคืน (Product return) ที่มีเฉพาะสินค้าส่งคืนจากตลาดปลายทางภายในประเทศของบริษัทคู่ค้าเท่านั้น

5.4 ปัญหาที่พบในโซ่อุปทาน

การผลิตผักปลอดภัยของกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยด้านปัญหาที่พบในโซ่อุปทาน เมื่อพิจารณาตามแบบจำลองอ้างอิงกระบวนการ ดังนี้ 1) ปัญหาด้านการวางแผน (Plan) ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มขาดการวางแผนระดับบุคคล ขาดการบันทึกสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูก มีเพียงการวางแผนในระดับกลุ่มเท่านั้น 2) ปัญหาด้านการจัดหาวัตถุดิบ (Source) พบปัญหาการหาปัจจัยการผลิตสูง เนื่องจากการจัดหาปัจจัยการผลิตใช้แบบกระจายอำนาจ หน้าที่ในการจัดหาจึงเป็นของเกษตรกรระดับบุคคล ส่งผลให้ต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงเนื่องจากปริมาณการซื้อน้อย ไม่มีอำนาจการต่อรอง 3) ปัญหาด้านการผลิต (Make) พบปัญหาการแบกรับต้นทุนระหว่างการผลิต ที่สำคัญคือ ต้นทุนค่าแรงงาน ต้นทุนค่าอุปกรณ์ชุดตรวจหาสารตกค้างในผัก และต้นทุนค่าบรรจุภัณฑ์ในกรณีที่บริษัทคู่ค้าไม่ได้สนับสนุน 4) ปัญหาด้านการส่งมอบ (Delivery) พบปัญหาด้านต้นทุนค่าขนส่ง โดยเฉพาะในกรณีการจ้างรถบรรทุกสิบล้อ มีต้นทุนค่าส่งมอบ 10 บาทต่อถุง 5) ปัญหาด้านการส่งคืน (Return) พบว่า ในกรณีที่มีสินค้าส่งคืน กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ไม่สามารถตรวจสอบย้อนกลับเพื่อหาผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกในระดับบุคคลได้ว่าสินค้าที่ถูกส่งคืนนั้นเป็นผักของเกษตรกรรายใด เนื่องจากผักของเกษตรกรแต่ละรายเมื่อนำมาส่งที่กลุ่ม กลุ่มจะใช้วิธีการนำมารวมกัน เพื่อมัดก่ำ/รวมถุง ตั้งแต่กระบวนการบรรจุ ก่อนส่งจำหน่าย

6. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากผลการศึกษา การจัดการโซ่อุปทานของผักปลอดภัย ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยตัวแบบ SCOR

ผลการวิจัยในประเด็นด้านการวางแผน (Plan) ที่พบว่า กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ผู้ปลูกผักปลอดภัยได้มีการวางแผนเป็นสิ่งแรกของกิจกรรมต้นน้ำ โดยมีการวางแผนภายในกลุ่ม และวางแผนร่วมกับทั้งบริษัทคู่ค้าและหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งผลการวิจัยส่วนนี้ มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐพล บัวเปลี่ยนสี และคณะ (2561) ที่ศึกษาการจัดการโซ่อุปทานของสินค้าผักเบอร์ 8 ที่พบว่าเกษตรกร มีการวางแผน โดยเริ่มต้นตั้งแต่การวางแผนจัดหาปัจจัยการผลิตจากทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม

ซึ่งผู้วิจัยมีมุมมองในการอภิปรายที่เป็นข้อสังเกตได้ว่า การที่กลุ่มเกษตรกรได้มีการทำสัญญากับคู่ค้าที่เป็นบริษัทหรือองค์กรธุรกิจ บริษัทเหล่านี้จะมีแนวปฏิบัติที่ดี (Good practice) ที่เชื่อมโยงมาสู่การวางแผนการผลิตร่วมกันกับกลุ่มเกษตรกร เช่น การจดบันทึกสถิติทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการวางแผนให้มีทิศทางส่งผลให้การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรมีแผนที่เป็นระบบ สามารถคาดการณ์ความต้องการในแต่ละช่วงฤดูกาลได้ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีบริษัทคู่ค้า ที่การวางแผนมีเพียงด้านช่วงเวลาหรือประเภทของผักที่ปลูกเท่านั้น ไม่มีการเก็บสถิติ ต้องอาศัยการคาดการณ์ประสบการณ์ของเกษตรกรแต่ละบุคคลเท่านั้น

และผลการวิจัยด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต ที่พบว่า กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ผู้ปลูกผักปลอดภัยจัดหาปัจจัยการผลิต จากทั้งภายในและภายนอกกลุ่มวิธีการเช่นนี้ มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มลลดา สมบุญตนนท์ และคณะ (2562) ที่ศึกษาการดำเนินงานและส่วนเหลือมทางการตลาดของโซ่อุปทานผักไฮโดรโปนิิกส์ และพบว่า ผู้ปลูก

ส่วนใหญ่จัดหาวัตถุดิบด้วยตนเอง ซึ่งลักษณะเช่นนี้ ผู้วิจัยมีมุมมองในการอธิบายที่เป็นข้อสังเกตได้ว่า สาเหตุที่เกษตรกรส่วนใหญ่เลือกวิธีการซื้อปัจจัยการผลิตจากคนกลางที่เป็นร้านค้าในชุมชนหรือท้องที่ใกล้เคียงพื้นที่ปลูก สืบเนื่องมาจากนโยบายการจัดซื้อของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ที่ใช้การจัดซื้อแบบกระจายอำนาจ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มแต่ละรายต้องรับหน้าที่ในการจัดหาปัจจัยการผลิตด้วยตนเอง และเมื่อปริมาณการซื้อต่อครั้งน้อย เกษตรกรต้องเป็นผู้แบกรับต้นทุนค่าขนส่งเอง จึงเลือกผู้ขายปัจจัยการผลิตในพื้นที่ที่การขนส่งที่ใกล้กับแปลงปลูกเพื่อให้ประหยัดค่าขนส่งและมีความสะดวก ถึงแม้จะทราบดีว่าราคาปัจจัยการผลิตจะสูงก็ตาม

นอกจากนี้ผลการวิจัยด้านการส่งมอบ การเคลื่อนย้ายผักปลอดภัยในโซ่อุปทานที่พบในงานวิจัยครั้งนี้ว่า เส้นทาง การเคลื่อนย้ายผลผลิต พร้อมจำหน่ายของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มี 4 เส้นทาง ส่วนนี้มีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกับผลการวิจัยของ ณัฐพล บัวเปลี่ยนสี และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษาการจัดการโซ่อุปทานของสินค้าผักเบอร์ 8 และได้เสนอเส้นทางในโซ่อุปทานที่สามารถลดต้นทุนไว้ 3 เส้นทาง ประกอบด้วย เส้นทางที่ 1 เกษตรกรนำสินค้าไปจำหน่ายเองที่ตลาดชุมชน เส้นทางที่ 2 เกษตรกรจำหน่ายผ่านกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และเส้นทางที่ 3 เกษตรกรจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง อีกทั้งผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มแปลงใหญ่ที่มีบริษัทคู่ค้าจะมีรถห้องเย็นมารับสินค้า ณ ที่ทำการกลุ่มฯ มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มลฑา สมบุญตนนท์ และคณะ (2562) ที่พบว่า ในกิจกรรมการส่งมอบบริษัทคู่ค้าจะใช้รถห้องเย็นมารับสินค้าถึงหน้าฟาร์ม

และประเด็นสุดท้ายคือ ผลการวิจัยด้านปัญหาในโซ่อุปทาน โดยหนึ่งในปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่มแปลงใหญ่ขาดการวางแผนระดับบุคคล ขาดการจัดบันทึกสถิติมีเพียง

การวางแผนในระดับกลุ่มเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบในการวิจัยของ ณัฐนันท์ รัตนมหาไพศาล (2564) ที่ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนค่าของการปลูกสับปะรดในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง และพบว่า ปัญหาด้านการผลิตของเกษตรกรคือ เกษตรกรขาดการวางแผนการผลิต ไม่มีการจดบันทึกรายรับและรายจ่ายในการดำเนินงานต่าง ๆ ทำให้ไม่ทราบถึงค่าใช้จ่ายและไม่ทราบผลกำไร-ขาดทุนในการดำเนินงาน ซึ่งสภาพปัญหาเช่นนี้ยังพบในงานวิจัยของต่างประเทศ คือ Rayesa (2022) ที่ได้ศึกษาลักษณะโซ่อุปทานผักอินทรีย์ของวิสาหกิจขนาดย่อมในเมืองมาลัง ประเทศอินโดนีเซีย และพบว่า เกษตรกรไม่มีการวางแผนรายบุคคล พบเฉพาะการวางแผนโดยกลุ่มวิสาหกิจเท่านั้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัญหาที่เกษตรกรขาดการวางแผนระดับบุคคล ขาดการจัดบันทึกสถิติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอว่า คณะกรรมการกลุ่มฯ ควรส่งเสริมให้สมาชิกมีการเก็บสถิติที่เกี่ยวข้องกับการปลูกผักปลอดภัยของตนเอง เพื่อใช้ข้อมูลเหล่านั้นประกอบการวางแผนรายบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเข้ามาเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำแผนรายบุคคลหรือออกแบบแบบฟอร์มในการบันทึกสถิติให้ง่ายต่อการนำมาใช้ และควรสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มเกษตรกรด้วยกัน เพื่อให้กลุ่มแปลงใหญ่ที่มีแผนดำเนินงานที่ดี หรือมีบริษัทคู่ค้ามาเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เรื่องการวางแผนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่ประสานความร่วมมือระหว่างกลุ่มฯ ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับกลุ่มเกษตรกร และยังเป็นการส่งเสริมการเป็นคลัสเตอร์ของผู้ผลิตผักปลอดภัย

2. ปัญหาด้านการจัดหาวัตถุดิบ (Source) ประเด็นราคาปัจจัยการผลิตที่สูง เนื่องจากใช้นโยบายการจัดซื้อแบบกระจายอำนาจ ผู้วิจัยมีข้อเสนอว่า

ก่อนฤดูกาลผลิต คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ควรวางแผนร่วมกับสมาชิกโดยสำรวจความต้องการใช้ปัจจัยการผลิตของสมาชิกล่วงหน้า ทั้งด้านประเภท ด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อดำเนินการจัดซื้อในนามกลุ่ม ให้ปริมาณการซื้อต่อครั้งมีจำนวนมากพอที่จะได้ราคาที่ถูกลง ตามวิธีการของการประหยัดเชิงขนาด (Economies of scale)

3. ปัญหาการตรวจสอบย้อนกลับกรณีสินค้าส่งคืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้แก่กลุ่มเกษตรกรถึงความสำคัญของระบบตรวจสอบย้อนกลับทั้งในมิติของการดำเนินงานภายในกลุ่ม และในมิติของผู้บริโภคที่จะสามารถตรวจสอบให้ทราบถึงแหล่งผลิตของสินค้าได้ ควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมกันออกแบบวิธีการหรือระบบตรวจสอบย้อนกลับที่ใช้เทคโนโลยีที่

เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มเกษตรกร ให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของกิจกรรมในโซ่อุปทานได้มากขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยในอนาคต สามารถศึกษาในประเด็นที่ต่อยอดจากการวิจัยนี้ โดยสามารถศึกษาโซ่อุปทานของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงของการเปรียบเทียบว่ากิจกรรมในโซ่อุปทาน ของสินค้าเกษตรหรือพืชเศรษฐกิจแต่ละประเภทเป็นอย่างไร และมีกิจกรรมใดในโซ่อุปทานเหล่านั้นที่เป็นปัญหาที่จะสามารถเข้าไปพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพได้บ้าง เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาโซ่อุปทานของสินค้าเกษตรในภาพรวม ทั้งระดับจังหวัดหรือระดับภูมิภาค อันจะเป็นการยกระดับเกษตรกรของประเทศให้มีคุณภาพ และรายได้ที่เพิ่มขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤตพา แสนชัยธร. (2564). *กลยุทธ์การจัดการโซ่อุปทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- ณัฐนันท์ รัตนมหาไพศาล. (2564). *การวิเคราะห์โซ่คุณค่าของการปลูกสับปะรดในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐพล บัวเปลี่ยนสี, ปรีดาพร อารักษ์สมบูรณ์, บุญชาติ คติวัฒน์ และวันเพ็ญ กลับกลาย. (2561). การจัดการห่วงโซ่อุปทานของสินค้าผักเบอร์ 8 เพื่อยกระดับศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรใน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*, 38(4), 52-65.
- ธงชัย วัชบุชา. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทานธุรกิจการค้าผลไม้ไทย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นพพร ตันติศิริทธิ์. (2563). *เศรษฐกิจการเกษตรกับประเทศไทย*. ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2565, จาก: [http:// www.agri.ubu.ac.th/mis/evaluate/assess_learn/upload/95063.pdf](http://www.agri.ubu.ac.th/mis/evaluate/assess_learn/upload/95063.pdf).
- นัทธพงศ์ นันทสำเริง, ปวีณดา บุญรัมย์, ธนวัฒน์ ศรีโยหะ, กฤติกรณ์ สุพร, เขมิกา มั่นคง และนิลวรรณ ชะลูด. (2565). แนวทางการปรับปรุงซัพพลายเชนของพริกชี้ฟ้าอำเภอวังสามสี จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน*, 8(1), 49-61.
- นันทพันธ์ จิระเดชประไพ. (2560). การศึกษาความพร้อมในการจัดการโซ่อุปทานผักของอำเภอหล่มสัก จังหวัด เพชรบูรณ์. *วารสารราชชนก*, 99(104), 99-104.
- ประจวบ กล่อมจิตร. (2565). *โลจิสติกส์โซ่อุปทาน: การออกแบบและจัดการเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- เพ็ญพล สังข์แก้ว และณนัต แก้วเจริญไพศาล. (2561). การศึกษาการจัดการห่วงโซ่คุณค่าไม้ผล อำเภอเขาค้อ จังหวัด เพชรบูรณ์. *วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 21(2), 24-35.
- มงคล พชรดำรงกุล. (2565). เป้าหมาย 7 ด้าน กระบวนการ 7 อย่าง ของ Supply chain. ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2566, จาก: <https://naitakeab.wordpress.com>.
- มลทา สมบุญตนนท์, เอลวดี เปรมชัยเชียร และกาญจนา ศรีพุทธเกียรติ. (2562). การดำเนินงานและ ส่วนเหลือทางการตลาดของห่วงโซ่อุปทานผักไฮโดรโปนิคส์. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 11(2), 147-161.
- ศุภชัยวิชัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบูรณ์. (2565). รายชื่อเกษตรกร ได้รับรองมาตรฐาน GAP อำเภอหล่มสัก. ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2565, จาก: <https://www.doa.go.th/ac/phetchabun>.
- สำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2562). *รายงานฉบับสมบูรณ์งานจัดทำยุทธศาสตร์และแผน ปฏิบัติการส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมเกษตร*. ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2565, จาก: https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20191022060242.pdf.
- APICS. (2017). *SCOR Supply chain operation reference model Version 12.0*. Chicago: APICS.
- Assaroudi, A., Nabavi, F. H., Armat, M. R., Ebadi, A., & Vaismoradi, M. (2018). Directed qualitative content analysis: The description and elaboration of its underpinning methods and data analysis process. *Journal of Research in Nursing*, 23(1), 42-55.

- Crandall, R. E., Crandall, W. R., & Chen, C. C. (2015). *Principles of supply chain management*. 2nd ed. New York: CRC Press.
- CSCMP. (2010). *SCM definitions and glossary of terms*. Retrieved 14 January 2023, From: https://cscmp.org/CSCMP/Educate/SCM_Definitions_and_Glossary_of_Terms.aspx.
- Jones, T. C., & Riley, D. W. (1985). Using inventory for competitive advantage through supply chain management. *International Journal of Physical Distribution and Materials Management*, 15(1), 16-26.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. California: Sage Publications.
- Nastasi, B. K., & Schensul, S. L. (2005). Contributions of qualitative research to the validity of intervention research. *Journal of School Psychology*, 43(3), 177-195.
- Prota, L. (2008). *Making value chains work better for the poor*. Retrieved 14 January 2023, From: https://www.researchgate.net/publication/303309256_Making_Value_Chain_Work_Better_for_the_Poor.
- Rayesa, N. F. (2022). Organic vegetables supply chain characteristics of small enterprises in malang. *Agricultural Socio-Economics Journal*, 22(4), 315-320.
- Scott, C., & Westbrook, R. (1991). New strategic tools for supply chain management. *International Journal of Physical Distribution and Materials Management*, 21(1), 22-33.
- Verdinelli, S., & Scagnoli, N. (2013). Data display in qualitative research. *International Journal of Qualitative Methods*, 12(1), 359-381.

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

วารสารปฏิบัติการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน
(Journal of Logistics and Supply Chain Operations: JLSCO)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความประจำวารสาร

รองศาสตราจารย์ ชนกรณ์	กฤษณพลบุตร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.เรืองศักดิ์	แก้วธรรมชัย	บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (ซีพี กรุ๊ป)
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์	พิมพ์ดี	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
		เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย	รัตนวงษ์	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญพาวรรณ	วิงวอน	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รองศาสตราจารย์ ดร.ระพีพรรณ	พิริยะกุล	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์	ฉิมะสังคนันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
นางสาวอากาศเอก รองศาสตราจารย์		โรงเรียนนายเรืออากาศ นวมินทกษัตริยาธิราช
ดร.เกียรติกุลไชย	จิตต์เอื้อ	
นางสาวอากาศเอก รองศาสตราจารย์		โรงเรียนนายเรืออากาศ นวมินทกษัตริยาธิราช
ธนิษฐ์รัฐ	สิทธิเวชธนาศิริ	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย	พงศ์สิทธิกาญจนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพัชร	กอบประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์	เร้าธนชลกุล	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์	จันทขลอบ	มหาวิทยาลัยรังสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรินทร์	เทวตา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลักษมี	งามมีศรี	มหาวิทยาลัยราชนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล	รัตน์ไพจิตร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิพรรณ	พิเชฐศิริประภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชติมา	โชติกเสถียร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิญญู	ปรอยกระโทก	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์	ฤทธิบุญไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ดร. รชฏ	ชำนาญ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ดร.สมคะเน	ยอดพราหมณ์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร
		ลาดกระบัง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความประจำวารสาร

ดร.สุภาพร	เฟ่งพิศ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ดร.เสาวนีย์	สมันต์ตรีพร	มหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์
ดร.ศิรินคร	เอียบศิริเมธี	วิทยาลัยนครราชสีมา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2567)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิญญู	ปรอยกระโทก	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา	เสื่อเอี่ยม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
นาวาอากาศเอก รองศาสตราจารย์		โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช
ดร.เกียรติกุลไชย	จิตต์เอื้อ	
รองศาสตราจารย์ ดร.สุตาพร	กฤษณบุต	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์	ฉิมะสังคนันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
รองศาสตราจารย์ ดร.อัฉรา	หล่อตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน	ยุระรัช	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.ชนงกรณ์	กฤษณบุต	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.เรืองศักดิ์	แก้วธรรมชัย	บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (ซีพี กรุ๊ป), Assumption University (ABAC)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงศ์	บุญผดุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร	อารีรัชกุลกานต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิษฐ์	รัตนโอฬาร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์	ฤทธิ์บุญไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ดร.เสาวนีย์	สมันต์ตรีพร	มหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์

นโยบาย

และเงื่อนไขในการพิจารณาบทความ (Journal Policies)

นโยบายและเงื่อนไขในการพิจารณาบทความ (Journal Policies)

1. เป็นบทความที่อยู่ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในศาสตร์ด้าน
 - (1) การจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน และ (2) การบริหารธุรกิจ
2. เป็นบทความที่มีการนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ หรือระบบใหม่
3. มีรูปแบบการพิมพ์ตรงตามรูปแบบของวารสาร
4. เป็นบทความที่ไม่มีคัดลอกผลงาน
5. บทความที่ส่งมาต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่วารสารใดมาก่อน และต้องไม่อยู่ระหว่างการเสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น
6. บทความที่ส่งมาจะได้รับการประเมินคุณภาพเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการก่อน โดยจะพิจารณาถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสาร โดยการพิจารณาแยกเป็น 2 กรณี คือ
 - 6.1 ในกรณีที่บทความไม่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ บรรณาธิการจะแจ้งปฏิเสธการรับตีพิมพ์บทความ (Reject) พร้อมเหตุผล ข้อเสนอแนะ หรือข้อสังเกตสั้น ๆ ให้ผู้ส่งบทความได้รับทราบ
 - 6.2 ในกรณีที่บทความผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ กองบรรณาธิการจะส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer reviewers) ในสาขาที่เกี่ยวข้อง 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของบทความก่อนลงตีพิมพ์ โดยผู้ประเมินไม่ทราบชื่อผู้แต่งและผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้ประเมินบทความ (Double-blind peer review)
 - 6.3 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณากลับกรองและประเมินบทความเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะพิจารณาว่าบทความนั้น ควรได้ลงตีพิมพ์ (Accept) หรือควรจะส่งคืนให้ผู้เขียนแก้ไขเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (Major/Minor Revision) หรือควรแจ้งปฏิเสธการลงตีพิมพ์ (Reject)
 - 6.4 กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาและตัดสินใจการตีพิมพ์บทความในวารสาร

รายละเอียดเพิ่มเติม: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j/about3

การตรวจสอบการคัดลอก

วารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน Journal of Logistics and Supply Chain College กำหนดเกณฑ์การตรวจสอบบทความซ้ำ/คัดลอก (Duplications/ Plagiarism) ของบทความที่ส่งตีพิมพ์ในวารสาร ซึ่งอยู่ในระบบ ThaiJo ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ต้องมีเปอร์เซ็นต์ความคล้ายคลึงโดยรวมที่ยอมรับได้ต่ำกว่า 10% และในส่วนที่มีความคล้ายคลึงจะต้องมีการอ้างอิงอย่างเหมาะสมตามหลักวิชาการ

รายละเอียดเพิ่มเติม: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j/about4

จริยธรรมการตีพิมพ์

1. บทความจะต้องมีรูปแบบตามหลักเกณฑ์ในการเขียนบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ หนังสือตามรูปแบบ และหลักเกณฑ์ของวารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน
2. บทความที่ผ่านการคัดกรองจากกองบรรณาธิการจะถูกส่งไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประเมินบทความโดยไม่เปิดเผยชื่อทั้งเจ้าของบทความและผู้ทรงคุณวุฒิ (Double-Blinded)
3. บทความที่ผ่านการคัดกรองเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ เจ้าของบทความจะได้รับหนังสือแจ้งพร้อมคำชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร และกองบรรณาธิการจะถอนบทความออกจากระบบทันที
4. บทความ เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ทางกองบรรณาธิการวารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชนไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย
5. กองบรรณาธิการวารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชนไม่มีส่วนได้เสียในการพิจารณาบทความที่ส่งเข้ามาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ เจ้าของบทความต้องมีจริยธรรมในการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ดังนี้
 - (1) ผู้เขียนบทความจะต้องไม่ส่งบทความที่เคยตีพิมพ์แล้ว หรือส่งบทความซ้ำซ้อนกับวารสารฉบับอื่น
 - (2) บทความที่ผู้เขียนส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่คัดลอกผลงานของตนเอง หรือของบุคคลอื่น
 - (3) เนื้อหาของบทความจะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้
 - (4) กรณีการวิจัยในมนุษย์จะต้องผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และนำหลักฐานมาแสดงกับกองบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียน

1. ต้องรับรองว่าผลงานนั้นเป็นผลงานของตนเอง เป็นบทความใหม่และไม่เคยตีพิมพ์วารสารใดมาก่อน
2. ต้องรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย/บทความทางวิชาการ ไม่บิดเบือน เสริมแต่งข้อมูล หรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ
3. ต้องอ้างอิงผลงานของผู้อื่นตามรูปแบบที่วารสารกำหนด หากมีการนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ในบทความตัวเอง รวมทั้งจัดทำรายการอ้างอิงท้ายบทความด้วย
4. ต้องเขียนบทความวิจัย/บทความทางวิชาการ และการอ้างอิงให้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดไว้ใน “คำแนะนำผู้เขียน”
5. ชื่อที่ปรากฏในบทความทุกคน ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย/บทความทางวิชาการจริง
6. ต้องระบุแหล่งทุนที่สนับสนุนการทำวิจัย/บทความทางวิชาการ นี้ (ถ้ามี)

ผ่านการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCL) อยู่ในกลุ่ม 1 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

7. ผู้นิพนธ์ต้องแก้ไขความถูกต้องของบทความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) และกองบรรณาธิการ
8. ต้องไม่ส่งบทความเรื่องเดียวกันไปวารสารอื่นๆ เพื่อพิจารณาพร้อมกัน
9. ในกรณีทำวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยต้องผ่านการอบรมจริยธรรม และมีหนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมิน

1. ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ (Confidentiality)
2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการ และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตัวเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ เช่น เป็นผู้ร่วมโครงการ หรือรู้จักผู้นิพนธ์เป็นการส่วนตัว หรือเหตุผลอื่น ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ
3. ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความนั้น ๆ หากไม่มีความถนัดหรือเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ควรปฏิเสธการประเมินบทความนั้น และแจ้งให้บรรณาธิการทราบ
4. ไม่ใช่ความรู้สึก หรือความคิดเห็นส่วนตัว ที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการ ตัดสินบทความวิจัย/บทความทางวิชาการเพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ
5. ผู้ประเมินพิจารณาถึงการระบุผลงานวิจัย/บทความทางวิชาการ ที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้นิพนธ์ไม่ได้อ้างถึงบทความนั้นๆ เข้าไปในบทความที่ประเมินควรให้การแนะนำเจ้าของบทความ นอกจากนี้ หากมีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือน หรือ ซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบด้วย

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่ประเมินคุณภาพของต้นฉบับที่จะตีพิมพ์ในวารสาร
2. บรรณาธิการต้องทำหน้าที่ทั้งหมดอย่างรอบคอบเพื่อรับรองคุณภาพของต้นฉบับที่ตีพิมพ์ โดยคำนึงถึงว่าวารสารมีเป้าหมายและมาตรฐานที่ชัดเจน
3. บรรณาธิการต้องให้เหตุผลหรือให้ข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตรวจสอบโดยผู้อื่น และต้องเตรียมพร้อมอย่างดีเพื่อพิสูจน์ความเบี่ยงเบนที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการตรวจสอบโดยผู้อื่น
4. บรรณาธิการต้องดำเนินการและดำเนินการงานวารสารให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดสำหรับการตีพิมพ์
5. บรรณาธิการต้องตัดสินใจยอมรับ หรือปฏิเสธต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์
6. บรรณาธิการต้องอนุญาตให้ผู้เขียนยื่นอุทธรณ์ได้ โดยที่ผู้เขียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากบรรณาธิการ

7. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ ของผู้เขียนและผู้ตรวจสอบแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนใด ๆ ของการประเมินกระดาษ
8. บรรณาธิการต้องไม่ปฏิเสธงานตีพิมพ์เพียงเพราะความสงสัยหรือความไม่แน่นอนเท่านั้น ต้องจัดหาหลักฐานอันถูกต้องเพื่อพิสูจน์ความสงสัยดังกล่าว
9. บรรณาธิการต้องไม่ตัดสินใจรับบทความที่ถูกปฏิเสธโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) จำนวน 2 คน
10. บรรณาธิการต้องตรวจสอบการลอกเลียนผลงานของบทความ
11. ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงบรรณาธิการ บรรณาธิการที่เพิ่งได้รับแต่งตั้งใหม่ต้องไม่ยกเลิกการตัดสินใจรับบทความที่ดีต่อบรรณาธิการเคยปฏิเสธ เว้นแต่จะได้รับการพิสูจน์อย่างเหมาะสมและชัดเจน
12. ถ้าบรรณาธิการตรวจพบการลอกเลียนแบบผลงานในระหว่างกระบวนการประเมินบทความ ต้องหยุดกระบวนการประเมินและติดต่อผู้เขียนโดยทันที เพื่อขอคำชี้แจงหรือเหตุผลในการพิจารณาการยอมรับหรือปฏิเสธบทความ
13. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ไปแล้วในที่อื่น
14. บรรณาธิการต้องมีระบบการจัดการที่ไม่ขัดกันทางผลประโยชน์กับผู้เขียนและผู้ตรวจทานตลอดจนกองบรรณาธิการ
15. บรรณาธิการต้องสนับสนุนเสรีภาพในการแสดงออก รักษาความถูกต้องของงานวิชาการ และปกป้องมาตรฐานทรัพย์สินทางปัญญา

รายละเอียดเพิ่มเติม: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Logis_j/Pub1

วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สอบถามเพิ่มเติม

วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
111/3-5 หมู่ที่ 2 ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
Tel: 034-964-917 เว็บไซต์: www.cls.sru.ac.th

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
Phetchabun Rajabhat University Research Ethics Committee

83 หมู่ 11 ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000 เบอร์โทรศัพท์ 056-717141

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ชื่อโครงการ : รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของผักปลอดภัย ในอำเภอหล่มสัก จังหวัด
เพชรบูรณ์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อยกระดับเกษตรกร
Study Title : The Supply chain Management model of Safe Vegetables in Lom Sak
District, Phetchabun Province Affecting the Performance and value
added to Elevate of Farmers
เลขที่โครงการวิจัย : 012/2565
ผู้วิจัยหลัก : อาจารย์ปุนทริกา สุนทรสิงห์
Principal investigator : Miss. Puntarika Sukonthasing
สังกัดหน่วยงาน : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
วิธีทบทวน : แบบเร่งรัด (Expedited Review)
รายงานความก้าวหน้า : ส่งรายงานความก้าวหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี หรือส่งรายงานฉบับสมบูรณ์หาก
ดำเนินโครงการเสร็จสิ้นก่อน 1 ปี

เอกสารรับรอง

- 1) แบบยื่นขอรับการพิจารณาจริยธรรม (Submission form : AF 02-07) เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 14 พฤศจิกายน 2565
- 2) แบบประเมินโครงการวิจัยด้วยตนเอง (Self-Assessment Form : AF 03-07) เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 14 พฤศจิกายน 2565
- 3) สรุปโครงการวิจัย (Protocol Synopsis) เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 14 พฤศจิกายน 2565
- 4) การขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest and Funding form : AF 04-07) เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 14 พฤศจิกายน 2565
- 5) รายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Questionnaire/Interview Form/Case report) เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 14 พฤศจิกายน 2565
- 6) ข้อมูลคำอธิบายสำหรับอาสาสมัคร AF 07-07 เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 14 พฤศจิกายน 2565
- 7) หนังสือแสดงความยินยอม AF 11-07 เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 14 พฤศจิกายน 2565

ลงนาม

(อาจารย์พิพัฒน์ ชนาเทพพร)

วันที่รับรอง : 14 ธันวาคม 2565
Date of Approval : December 14, 2022
วันหมดอายุ : 14 ธันวาคม 2566
Approval Expire Date : December 14, 2023

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)